

PRANCŪZŲ TEATRO RAIDA

Laikraštinė, be pretenzijų panorama

ST. MERINGIS

Pavėlavęs tradicijų atsikakymas ir guvus atsinaujinimas

Prancūzijoje (ar, tikriausiai, vien tik Paryžiuje) susitelkęs teatras kone pustrėčio šimtmečio lenkėsi tradicijoms, t. y. meniniam konservatizmui. Ankstyvesniųjų sceninio veiksmo formų išsaugojimas, išskirtinių aktoriškų laimėjimų atėtin kelrodžiai, stilistinių pavidalų konservavimas — būdingi anų laikmečių prancūziško teatro bruožai. To teatro esmė ir tvirtybę ilgą laikotarpį sudarydavo du pamatiniai elementai: autorius ir aktorius.

Sceninis apipavidalinimas rėmėsi architektūriniais fonais ar patraukliai padabintos gamtos vaizdais, o vėliau interjerų ir "paviljonų" ribotumu. Žvakių, žibalių ar dujinių lempų apšvietimas, kurį tik šiame amžiuje pakeitė elektra, nedavė didesnių efektams progų. Metteur en scene — mūsiškai tariant, režisieriaus — talka dažniausiai buvo primityvi ir netgi draminių šedevrų misen-scenavimas pasilikdavo elementarus ir nuo ankstyvesniųjų papročių nedaug teatitrukęs.

Prancūzų iškilni dramaturgija, pradėdama Racine ir Corneille tragedijomis, Moliere'o Mari-vaux, Beaumarchais komedijomis, peržengusi audringą romantikos periodą, susilenkusi realizmui bei natūralizmui, kiek silpniau paveikta madingo savo laiku simbolizmo, antrame mūsų šimtmečio dešimtmetyje tapo nelauktų naujenybių pakėrta.

Tuo tarpu prancūzų klasikinės dramaturgijos lobiai, lygiai kaip populiarius jų scenų repertuaras, gausiai sklido ir turtino Europos ir viso civilizuoto pasaulio scenas.

(Neužmirškime, kad ir atbūduši Lietuva savo anuomet dar vienintelio teatro repertuare jau per pirmą gyvavimo dekadą turėjo kelias Moliere komedijas, Beaumarchais, Romain Rolland, Scribe, Pagnol bei kitų prancūzų dramaturgų veikalus.)

O pasaulinio garso buvo susilaukusios aktorės Rachel (1820—1858), Sarah Bernhardt (1844—1923), Rejane (1856—1920), aktorius Coquelin, vyresnysis (1844—1909) ir daug kitų ryškių talentų.

Iš pradžių liaudinis ir italų įtakon patekęs, vėliau karalių rūmuose įspilietinę, po politi-

Šiame numery:

- Dovanų karštingėje.
• Prancūzų teatro raida.
• Knyga apie skulptorių Petrą Rimšą.
• Dainavos ansamblio giesmės.
• J. Bagdono paroda aplankius.
• Zenta Maurina.
• Edith Sitwell eilėraštis.
• V. Žukauskas apie senąjį Lietuvos teatrą.
• Ar Shakespeare'as buvo katalikas?
• Nauja Maritaino knyga.
• Poezijos recitalis Los Angeles.
• Kas yra asmenybė?
• Nauji leidiniai.
• Akademines prosvaites.

nių revoliucijų į platesnius Paryžiaus gyventojų sluoksnius įsikverbęs, prancūzų teatras veikiai tapo pirmaujanči kultūrinė institucija.

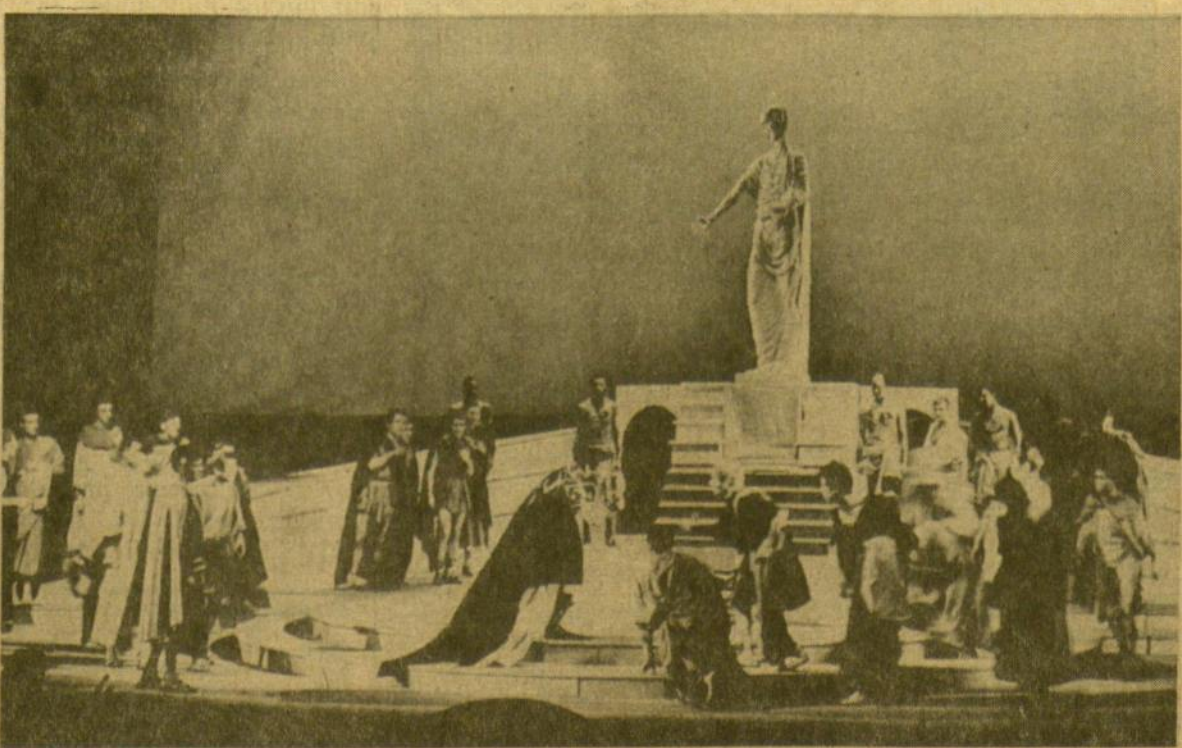
Ir tik ne feodalinių ar aristokratinių gadynių palikimas — opera ir baletas, bet žodinis, dramatis scenos veiksmas pasidarė masėms prasmingiausias bei būtinausias. Opera ir baletas išliko paradinės reprezentacijos tikslams, turtėjančios buržuazijos, plutokratų, puošėjų ir melomanų pasimaguriamumui. Gi teatras, tikraja žodžio prasme, prancūzuose iškilo bei išpopuliarėjo kaip minčių, žodžių ir veiksmo konglomeratas, verčias galvoti, sugebąs naujas idėjas skleisti, galįs problemomis uždegti ar bent jomis kitus sudominti.

Laikui vietoje nestovint, socialinės struktūros įtakose Paryžiaus scenos ėmė degraduoti: kilnieji siekiai palinko į, taip vadinamą, "bulvarų", įvairiaskonei publikai pataikaujančius pramoginius, populiarenesio dramatinio, melodraminio ar komedinio turinio spektaklius. Tam tikra žiūrovų dalis linktelėjo net į baisenybių Grand Guignol teatro vaidinimus (kur publikos akyse riedėjo nukertamos galvos), irgi į scenas, kuriose paryžiečiai su pasitenkinimu stebėjo spektakuliarines lengvomybes.

Tuo būdu teatras virto tuo, ką prancūzai vadina "amusement", "entertainment", ar "divertissement" — linksmybių, nuo kasdienių rūpesčių pabėgimo, nuo sunkesnių minčių apuolio smagi vietelė. Tariama prasmingą meną ginti ir atstovauti buvo išlikęs Comedie Francaise bastionas, su Odeon teatro atsargine (taip pat aukštesnių tikslų!) scenine tvirtove. Tiedu teatrai turėjo kultivuoti klasikinę dramaturgiją, globoti ir lepinti iškilniųjų aktorių talentus ir tuo pat metu su nepasitikėjimu ir atsargiai į savo re-

Montherlanto tragedija SANTIAGO MOKYTOJAS (Le maitre de Santiago) Paryžiaus scenoje. Helene Vercere (duktė) ir Henri Rellan (tėvas)

Sekspyro tragedijos JULIUS CEZARIS spektaklis, vaidintas 1950 metų Nimes teatriniam festivalyje, vėliau Paryžiuje (1957). Klasikinės tragedijos modernios psichologinės analizės versija. Raymond Hermantier režisūra.

pertuarą rinktis naujesnės dramaturgijos produktus. Vyriausioji gi jų užduotis buvo praeisus tradicijų išsaugojimas ir jau atsięktų laimėjimų sucementavimas.

Salia anų "oficialiųjų", valdžios išlaikomų Melpomenos šventovių, Paryžiuje devynioliktame šimtmetyje gausiai paplito komercinio pobūdžio scenos ži-

dinių (kurių, tarp kitko, nestingai ir šiandien, nors greta jų rasime ir eksperimentinių ar drąsesnių idėjų teatrų ir teatrėlių).

Čia gal tiktų priminti, kad Paryžiaus teatrai turi pilną laisvę būti konservatyvūs ar radikalūs, šviežiomis mintimis mintą ar atžagareiviški, kaupią pelną ar skolose paskendę, pataikaują publikos skoniu arba

naujų kelių iešką — visiems leista pagal išnamymą verstis ir kaip patinka gyventi. (Nūdien, pavyzdžiui, tame pačiame Paryžiuje galime užtikti katalikiškų idealų skleidėją teatrą, o veik už kampo rasime jau komunistinių doktrinų plėtimo teatriuką — prancūzams tai vi-

(Nukelta į 2 psl.)

KNYGA APIE SKULPTORIŲ PETRĄ RIMŠĄ

Vieno prasmingo gyvenimo aprašas

A. RIMVYDAS

J. Rimantas, PETRAS RIMŠA PASAKOJA. Vilnius 1964 m., 387 psl.

Šiais metais Lietuvoje pasirodė Juozo Rimanto knyga, pavadinama "Petras Rimša pasakoją". Tai skulptoriaus Petro Rimšos (1881—1961) atsiminimai, tačiau ne jo paties, o Juozo Rimanto surašyti ir gerokai papildyti medžiaga iš kitų šaltinių — jo amžininkų prisiminimų, archyvų, spaudos. Knyga

aplamai labai įdomi, turininga, parašyta tokiu dailiu, lengvu stilium, kad skaitoma kaip romanas. Ir nors tai knyga apie vieną asmenį ir įvykius, susijusius su vienu asmeniu, tačiau tai nėra siaura vieno asmens biografija, o greičiau tam tikra mūsų kultūros istorijos iškarpa, atgimstančios Lietuvos dalies bei dailininkų veiklos istorijos bruožai.

Petras Rimša yra vienas iš pirmųjų to nepaprastai įdomaus laikotarpio kūrėjų. Jo 80-ies metų gyvenimą galima padalinti į keturis dvidešimtmečius. Pirmas — Suvalkijos kaime. Antras — mokslas užsieny ir pirmieji kūrybos metai. Trečiasis — nepriklausomybės laikotarpis ir pagaliau ketvirtas — nauja rusų okupacija. Įdomiausia knygos dalį sudaro aprašymas antro dvidešimtmečio, t. y. pirmo šio amžiaus dvidešimtmečio iki nepriklausomybės atgavimo. Čia aprašomas P. Rimšos, kaip ir daugelio ano meto mūsų studentų, sunkus kelias į mokslą svetimuose kraštuose. Rimša pasakoja apie savo gyvenimą Varšuvoje, Paryžiuje, Krokuvoje, kuris buvo susijęs su panašaus pašaukimo draugų gyvenimu. Tuo būdu čia susipažįstame su visa galerija įdomių žmonių tiek lietuvių, tiek ir nelietuvių, kurių vieni aprašyti trumpai, o kitiems paskirta net po atskirą skyrių. Iš tokių yra pvz. pagarsėjęs skulptorius Pijus Veliuoniškis, suvalkietis, bet tiek sulenkėjęs, kad išsižadėjęs ne tik lietuviybės, bet ir giminių; garsus skulptorius bei architektas Antanas Vivulskis,

Skulptorius Petras Rimša pirmąsias nepriklausomos Lietuvos metais.

Zemaičių bajoras, sukūręs garsų Jogailos paminklą Krokuvoje, Šiluvos bažnyčią Lietuvoje, nupiešęs "Draugijos" viršelį; Konstantinas Mikalojus Ciurilonis, skulptorius Vincas Grybas, Nikalojus Rerichas. Tai trumpos, įdomios biografijos. Bet daug ką čia sužinome ir apie kitas garsenybes — apie dailininką Kazimierą Alchimavičių, Adomą Mickevičių dailė-

Kertinė Parasitė

DOVANŲ KARŠTLIGĖJE

Jau tokia mada bei nesu-griaunama tradicija (gal tad prieš ją mums ir neverta spyriuotis), kad pastarosiomis, prieškalėdinėmis savaitėmis šiame krašte žmonės turi prapsipirkti iki paskutinio cento, o išleisus ir jį, pirkti net į skolą. Sakoma, kad šitokia pirkimo karštingė Amerikai yra būtina, kad ji yra labai teigiama apraiška visoje šio krašto ekonomijoje. Juk kas nors turi visus tuos pirkinius pagaminti ir už darbą gauti pinigą, kas nors turi juos išvežioti po visą kontinentą ir už tai gauti pinigą, kas nors privalo juos reklamuoti ir parduoti taipgi už pinigą, o kiekvienas turi visa tai pirkti ir padaryti savo artimiesiems malonumą — įteikti jiems Kalėdų švenčių proga dovaną. Tokia, kasmet čia pasikartojanti parduotuvė ir pirkimo dinamiškąją karuselę iš esmės vargu ar galima būtų smerkti, ypač jeigu ji dar gyvina ir stiprina šio krašto ekonomiką, nuo kurios sveikumo juk pareina ir kiekvieno mūsų kasdieniškųjų ir žemiškųjų reikalų gera ar prasta situacija.

plokštelės, mūsų dailininkų pagriaunama tradicija (gal tad prieš ją mums ir neverta spyriuotis), kad pastarosiomis, prieškalėdinėmis savaitėmis šiame krašte žmonės turi prapsipirkti iki paskutinio cento, o išleisus ir jį, pirkti net į skolą. Sakoma, kad šitokia pirkimo karštingė Amerikai yra būtina, kad ji yra labai teigiama apraiška visoje šio krašto ekonomijoje. Juk kas nors turi visus tuos pirkinius pagaminti ir už darbą gauti pinigą, kas nors turi juos išvežioti po visą kontinentą ir už tai gauti pinigą, kas nors privalo juos reklamuoti ir parduoti taipgi už pinigą, o kiekvienas turi visa tai pirkti ir padaryti savo artimiesiems malonumą — įteikti jiems Kalėdų švenčių proga dovaną. Tokia, kasmet čia pasikartojanti parduotuvė ir pirkimo dinamiškąją karuselę iš esmės vargu ar galima būtų smerkti, ypač jeigu ji dar gyvina ir stiprina šio krašto ekonomiką, nuo kurios sveikumo juk pareina ir kiekvieno mūsų kasdieniškųjų ir žemiškųjų reikalų gera ar prasta situacija.

Gal kas čia išsirtartų, kad vargu ar ką verto beturime? Žinoma, atsakas čia pareina dar ir nuo to, kas ką laiko vertybe. Tačiau kiekvienam šviešniau lietuviui, kad ir šių Kalėdų proga, pasiūla artimiesiems dovaninių pirkinių, kurie rodytų ir mūsų pačių dvasinę kultūrą ir jų pirkimas būtų jau tiesioginė parama knygų leidykloms ir aplamai visokioms mūsų kultūrinio gyvenimo pastangoms, yra gana apsi-ti. Juk, sakysim, kokios puikios kalėdinės dovanos gali būti, kad ir šiais metais išėjusios knygos: Juozo Girniaus "Žmogus be Dievo", kun. Stasio Ylos maldynas "Tikiu Dievą", Antano Maceinos "Niekšybės paslaptis", A. Nykos - Niliūno lietuviškasis "Hamleto" vertimas, visa eilė premijuotų ir šiaip dėmesio vertų grožinės literatūros veikalų. O kiek puikių muzikos plokštelių, kurios, kaip Vasyliūnų įgrotos lietuviškosios sonatos ir tik ką išėjusios dainaviečių giesmės bei Jono Vaznelio dainos ir arijos turėtų būti kiekvienos mūsų šeimos tikras kalėdinis džiaugsmas.

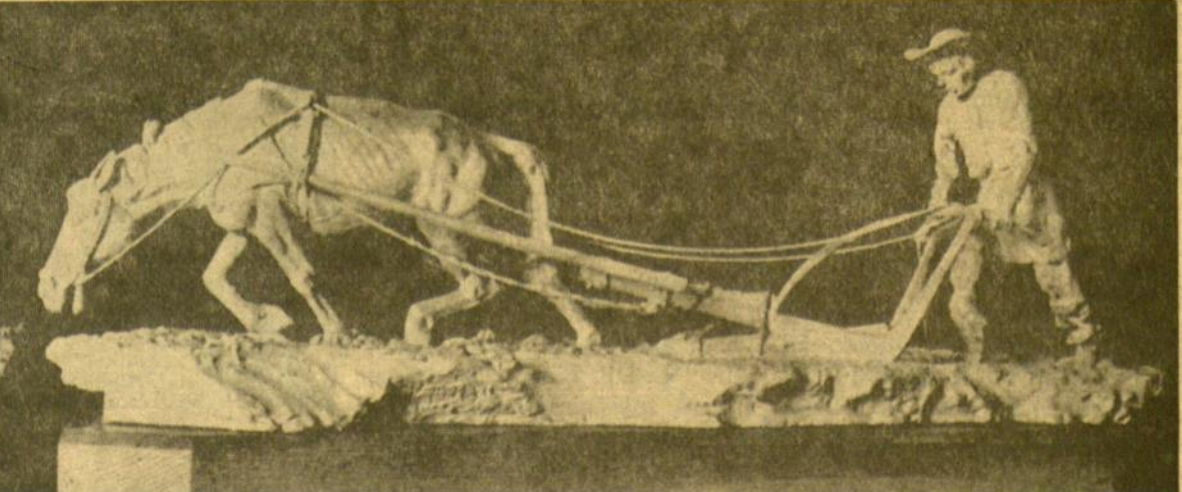
Tai gi, jeigu jau neišvengiamai esame įsukti į amerikietiška jį, prieškalėdinį dovanų pirkimo sriautą, vis dėlto aklaip nepameskime šitame bruzdėjime galvos, o pamąstykime ir padarykime taip, kad pinigų išmetimas būtų drauge parama ir mūsų kultūriniam gyvastingumui. Ir parama ne vien tik Kalėdų proga, bet ir kiekvienos šeimyninės bei bičiuliškos šventės atveju, kada be dovanų neapsieinama.

k. b.

je, dailininką Kazimierą Stab-rauską, dalyvavusį pirmose lietuvių dailės parodose Vilniuje, apie Rimšos kolegas skulptorių Kazimierą Ulianskį, muziką Zigmą Skirgailą, pozavusį Vy-tautą Didįjį prie minėto Jogai-los paminklo, apie dailininką Joną Rimšą, gyv. Pietų Ameri-koje, apie garsųjį skulptorių Ro-

dina, Rusijos geležinkelių bei tiltų statytoją inž. Kerbedį ir daugelį kitų.

Petras Rimša buvo vienas iš pirmųjų lietuvių dailės parodų organizatorių Vilniuje prieš Pirmąjį pasaulinį karą, o taip pat ir vienas iš pirmųjų Lietuvių dailės draugijos organizatorių. (Nukelta į 2 psl.)

Petras Rimša

Artojas

PRANCŪZŲ TEATRO RAIDA

(Atkelta iš 1 psl.)

siskai normalus ir nei kiek nešokiruojas dalykas.)

Romantiko Victor Hugo propagandinis šūkis "Teatras mūsų šventykla", nėra buvęs tuščia-garsis, o tik skelbė bandžiusios meno prasmės vadžias paveržti jaunuomenės tikėjimo manifes-tą, paverčiant sceną savųjų ide-alų katedra. Tolygūs vieši pa-reiškimai, aišku, tik kitais sa-kiniais ir kitokios kovos prie-danga Prancūzijoje ir šiandien yra skelbiami.

Modernusis, įvairiaspalvis ir įvairiaūsiu meniniai gyvas (vi-vant!) prancūzų teatras, isto-riškų konstatavimu, užgimė Pi-rmojo pasaulinio karo išvakarė-se. Nurodoma ir data: 1913 me-tai. Tasai sukurių ir galingų vė-jų gyvasis, besikeičias, subtilu-sis teatras turtingas eksperi-mentais ir ieškojimais. Jį maiti-na naujoviška dramaturgija, se-nųjų vaidybinių formų mūsų dienomis artimesnė transforma-cija ir t. p.

Praėjusio šimtmečio dekadans-as (ar, mūsiškai tariant, nuo-smūkis), ilgesni laiką sirgęs kū-rybine anemija, komerciškais įsisteikimais ir kūrybinių pastan-gų skleroze savo netvirtas po-zicijas užleido sceninio meno re-nesansui. Kiek keista, bet šis atsinaujinimas į prancūzų sce-ną atėjo truputį vėliau, negu kad, pvz., anglų, rusų ir vokie-čių analoginės perversminės pastangos. Bet Paryžiuje jos iš-galėjo ramiau, tikriau ir pa-sloviai.

Talkai į pakitusią sceną atėjo naujų linkmių dalininkai, kompozitoriai, naujų mizense-navimo būdų ieškotojai ir, svar-biausia, nauji dramaturgai, dra-šlų temų lobynai.

Jei tradicija ir mada buvo pagrindinės devynioliktojo šimt-mečio stabilizacijos jėgos, tai jau po Pirmojo pasaulinio karo prancūzų teatrinė pervarta dra-siai atmetė praeities siaurapro-tiškumo diktatus ir pasuko ne-vien į kitokių formų, bet ir į

netikėtos, nūdienio žmogaus psichikai artimesnės tematikos linkmes.

Paryžiuje teatras visada buvo visuomenės gyvo ir pastovaus susidomėjimo bei susirūpinimo objektas. Teatriniai akivaizdūs laimėjimai, sceninio meno spon-tanus atsigavimas, įvairialyčiai jaunųjų sambūriai ir jų atsieki-mai sudomino žiūrovus, o vie-šojo opinija privertė reformotis net ir garbingus senųjų tradi-cijų bastionus.

Interptiniai pasakymai apie prancūzų žiūrovus, apie sce-ninio meno kūrėjus ir apie kitus, su scena rišamus dalykus

Ilgamžės kultūrinės įtakos, sakoma, įgalino Paryžiaus mies-tiečius ne tik vertinti bei skon-tiški aktorių vaidyba, bet ir — intuityviai ar net visiškai są-moningai — rasti vertybes sce-nos veikaluose. Prancūzų publi-ka atspėja, kad veikalas geras, bet jį interpretuoja netinkami režisieriai ar aktoriai, arba kad tai yra menka pjesė, kurią sa-vais talentais iškelia arba iš-gelbsti vaidintojai. Nelyginant kokie specialistai, eliniai spek-taklių lankytojai išskiria visus spektaklio elementus ir sugeba juos rafinuotai kvalifikuoti. Ir toks žiūrovas visais atvejais tu-ri rimtų argumentų.

Prancūzų publikai, atrodo, ne tiek svarbus yra veikalo turinys, kiek jo techniška kompozicija, temos vystymas, sceninė interpretacija. Tarytum, pra-slinskių laikų nerašytos pamokos telepatijos būdu praturtino išmanymu ir šių dienų publika.

Paryžiuje kiekvienas teatrinis pastatas turi skirtingą "sielą", savitą dvasią. Ir ne vien dėl meninės krypties ar išraiškos charakterio. Ypač tuo dvasin-gumu ir jo patrauka pasižymi senieji teatrai: juose išliko už-sislėpę didžiųjų rašytojų, teat-ro menininkų (lygiai ir seniai jau mirusių žiūrovų) polėkių ir

Aktoriai Aime Clariend ir Bernard Noel veikalė SVENTO SAKRAMENTO KARIETA (Le carrosse du Saint-Sacrament)

scenos meilės nenykstantieji še-šėliai.

Be pagarbos senoms institu-cijoms, paryžiečiai mėgsta pa-tirti naujumus, susipažinti su šviežiomis kryptimis: tai ypač intelektualų nepranykstantis troškimas ir stipri sceniniam moderniam menui tarpti pas-skata.

Kad teatru visuomenė domisi, nuopelną tenka skirti ir teatri-nės kritikos galiūnams.

Kaip taisyklė, Paryžiaus (o dabar ir provincijos) premjerų apžvalgininkai bei kritikai veik analgininiu būdu prakalba į spaudos skaitytuos ar radijo klausytojus: "Štai naujas spek-taklis, pamatykit jį. Yra jame dėmelių ir trūkumų, kuriuos jautėm pareigą išskirti. Tačiau patys nueikit ir vaidinimą pa-matykit: gal jums pasirodys, jog kritikoje esame suklydę, tuomet pasitenkinsit savais ver-tinimo sprendimais".

Būdinga, jog sceninių įvykių aptarėjai niekad neskelbia ir net minties nebando piršti, kad pastatymas nepasisekė ir kad neverta tam vaidinimui ne lai-

ko gaisinti. Kritikai būna ko-mentatoriai, taką rodantieji gi-dai, tik jau nevaidina patarėjų vaidmens ir neužsideda neatlai-džių teisėjų togu. Blogiems ar geriems laipsniams statyti, ža-vėtis ar smerkti teisė paleikama patiems žiūrovams. Nors kriti-ka esti labiau kompetentingi, sugeba stipriau analizuoti bei konkrečiau nuomonę reikšti, ta-čiau nesima atsakomybės už premjeros pasisekimą ir nesėk-mės niekad nepranašauja.

Tuo jie pvz. skiriasi nuo Ame-rikos kritikavimo autoritetų, kuriems drąsos nepristinga nie-kinimo žodžiais ilgų savačių kolektyvinį pasiruošimą ir ma-terialę riziką sunaikinti.

Prancūzų kritikai mirties sprendimų neskelbia. Ši privile-gija rezervuojama kompetenci-joje paskendusiesiems snobams ar tulžimi negalaujantiems pedan-tams.

Paryžiaus teatrai turi dau-gybę draugų. Juokaujama, jog prancūzų scena, visų pirma, yra tyras šeimyninis sąjūdis, arti-

mų bičiulių karštas santykiavi-mas. Nūdienė filmų bei televi-zijos nepaslepiama konkurenci-ja vis dėlto negai aforatorių nuo gyvosios scenos atstumti. Netgi tvirtėčiau, prasmingiau pri-artina, Gal būt, žiūrovų eilės kartais retėja, bet jos darosi glaudesnės, patvaresnės, pasiti-kėjimo vertos.

Kad ir būdamas "savojo" te-atro adeptas, inteligentas ar šiaip men besidomįs prancūzas nepasitenkina jo skoniui pa-traukliais teatriniais įspūdziais. Jis domisi ir kitų scenų plėtimu bei savitumu: lygina, ieško me-ninių sėkmių, respektuoja kiek-vieną srovingumą, kitokius pa-linkimus ir kitioniškus, netgi drąsiausius ar įžalius bandy-mus.

Prancūziško teatro prestižas šiandieną reikalauja, nepanieki-nant senųjų ir garbingų tradi-cijų, žengti su laikotarpio šiur-pu, bet sykiu ir gundančiu dva-singumu.

Prakalbėjus apie žiūrovus, reikėtų priminti, jog jie nėra šalti, anemiški arba savyje už-sislėpę. Paryžiaus publika maž-ne grumtynių arena paverčia parterį ir teatrų galerijas, kai kovojava už naujus siekimus, ar kai per rampą prasiveržia prancūzų prigimčiai svetimos idėjos. Ryskiausieji tokio pub-

likos reagavimo, kovimos ar prieštaros pavyzdžiai: Victor Hugo tragedijos "Hernani" premjera, "Koriolano" 1933 me-tų spektaklis, kad ir Samuel Becket "Puotos galo" 1957 me-tais vaidinimas. Šią kroniką ga-lima ir kitais panašiais įvykiais papildyti.

Su Paryžiaus teatru bei jo menui ir švietimui reikšme pi-nasi nemažai smagių anekdotų. Pavyzdžiui, ar neįdomu, kad Forte Saint Martin teatras bu-vo pastatytas ir įrengtas per... 12 savaitių?! Kurioje šalyje toks dalykas pasikartojė?

Prancūzai aktoriai tobuliau-siai valdo žodį. Visi teatrinės profesijos atstovai iki preciziš-

kumo išmano savąjį amatą! Pastarasis, šauktuku paryškin-tas sakinytis, čia bando įdiegti mintį, jog gilesnė kultūra ir specialybės tvirtas išmanymas yra pagrindinis aukštesnio me-no veiksnys. Tasai faktorius žymiai padėjo prancūzų teat-ru užimti pasauliniai pirmau-jančią padėtį.

(Bus daugiau)

— Nobelų premijų 1901-64 m. laikotarpyje medicinoje lai-mėjo JAV, 27. Didžioji Britani-ja — 13, Vokietija — 9. Che-mijoje laimėjo Vokietija — 20, Didž. Britanija — 14, JAV — 13. Fizikoje JAV — 20, Didž. Britanija — 15, Vokietija — 13.

DR. A. GARUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2737 West 71st Street
VAL: kasdien nuo 6-8 val. vakar.
Šeštad. nuo 10 iki 12 valandos
Trečiadieniais uždaryta.
Ligonius priima pagal susitarimą.

Ofiso tel. PR 8-3220
Namų — rez. PROspect 8-9081
DR. JANINA JAKSEVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
JOKRA
VAIKŲ LIGOS
2456 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 11 iki 1 v. ir nuo 4 iki 7 v. v.
Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofiso tel. PO 7-6000, rez. GA 8-7276
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3944 West 63rd Street
VAL: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta.

Tel. GROvehill 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
2422 West Marquette Road
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. p. pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienius, uždaryta.

Ofiso PR 6-1795, Rez. TR 3-0281
DR. ALG. KAVALIŪNAS
VIDAUS IR KRAUJŲ LIGOS
2306 West 51st Street
Oakley Medical Arts
Pirm., antr., ketvirt. ir penkt. nuo 9-4 ir 6-9 ir pagal susitarimą.

Ofiso ir buto tel. Olymptic 2-1281
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7. Treč. ir šeštad. tik susitarus.

Tel. RELiance 6-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvės gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
VAL: Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 p. p. 6:30-8:30 val. vak. Šeštad. 12-4 val., trečiad. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto Olymptic 2-1159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.
Išskyrus trečiadienius.
Šeštadieniais 12 iki 4 popiet.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KŪDKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiad. 11 val. ryto. 1 v. p. p. šeštad. 11 val. ryto iki 7 v. p. p.
Ofiso tel. RE 7-1168.
Rez. tel. 239-2919.

DR. MARIJA LINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefons HEMlock 6-3545
(OFISO IR REZID.)
Valandos pagal susitarimą

Ofiso HE 4-1818, Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
71-os ir Campbell Ave. kampas.
VAL: kasdien 9-11 ryto ir 4-5 v. v.
Šeštad. 9 v. r. — 2 p. p.
Trečiadieniais uždaryta

DR. JULIA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VIDAUS LIGOS
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Telef. ofiso: PULman 5-6766
Namų: BEverly 8-3946
Pirm. val.: kasdien 6-8 v. v., šešt. 1-4 p. p. ir treč. uždaryta.

Tel. CE 6-0720 arba 283-4600
DR. C. K. PAULIS
DIAGNOSTIKA IR VIDAUS LIGOS
Monroe Building, Suite 709
104 South Michigan Avenue
Valandos susitarus telefonu

Ofiso HE 4-1414, Rez. RE 7-6667
DR. B. GAIZIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akušerija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
VAL: kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak.
Šešt. 12-3 v. p. p.
Trečiadieniais uždaryta

Tel. Ofiso PR 6-7800; Namų 925-7497
DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
5159 South Damen Avenue
Valandos: 1-9 p. p.
Išskyrus trečiadienį
Šeštadieniais 10.5 v. v. p.

Tel. RE 7-8818
DR. ALBINA PRUNSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Ofisas 2659 W. 59th Street
VALANDOS: 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Trečiadieniais ir šeštadieniais uždaryta.

Ofiso telefonas — OL 4-2421
DR. AL. RACKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4307 South Kedzie Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
VAL: kasdien nuo 2 iki 8 val. vak.
Treč. ir šeštad. tik susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTOPEDEINIS LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais Sv. Kryžiaus Ikoninę
VAL: Pirmad., antr., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v. Šeštad. nuo 12-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu.
Telef. REPUBLIC 7-2290.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir prietaiko akinius
keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA 7-7881
1 val. p. p. iki 8 v. v. kasdien; treč. uždaryta; šešt. nuo 10 v. r. iki 1 po-let.

Tel. tel. PR 9-6730
DR. L. SEIBUTIS
Iškato, pūsles ir šlapimo takų chirurgija
Ofisas: Naujas adresas: 2454 West 71st St. (71-os ir Campbell Avenue kampas), tel. 774-2850.
Valandos pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. RELiance 6-4410
Rez. tel. GROvehill 6-0617
Valandos: 1-3 p. p. ir 6-8 p. p.
Penkt. iki 1-3 p. p.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį.

Ofiso telef. CLIFFside 4 3896
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir specialiai chirurgija
4044 So. Ashland Avenue
Valandos: kiekvieną dieną 9-4 ir 6-8 val. vak. Trečiadieniais ir šeštadieniais uždaryta, priimama pagal susitarimą. Šeštadieniais nuo 2 iki 5 v. v.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PROspect 8-1223 ar PR 6-5577
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. v. Šešt. 2-4 v. p. p. ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123, Namų GI 8-6198
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Priešais Ikonius tik susitarus.
VAL: 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Treč. ir šešt. uždaryta

Telefons — GROvehill 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 69th Street
specialybė: AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
VALANDOS: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. v.
Šeštadieniais 1 iki 4 val.
Trečiadieniais uždaryta

Tel. PROspect 6-9400
DR. ONA VASKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 So. Kedzie Avenue
Ofiso val.: kasdien: 2-4; 6-8.
Šeštad. nuo 2 iki 4 v. r. ir sekmi. tik skubiais atvejais ir susitarus.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3186
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
VAL: 2 iki 4 v. p. p. ir 7 iki 8 v. v.
Treč. ir šeštad. pagal sutartį

DR. P. Z. ZALATORIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 South Halsted Street
Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6659
Rez. 6600 So. Arctican Avenue
Val. 11 v. ryto iki 2 v. p. p. 6-7 v. v.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti

Knyga apie skulptorių Petrą Rimšą

(Atkelta iš 1 psl.)

Tos parodos aprašytos gana smulkiai ir įdomiai, surašyti ir apibūdinti visi tų parodų dalyviai. Apie kai kuriuos jų, kaip K. Leščinskį, J. Peseckį, J. Dauskų, M. Lingvį, čia teko pirmą kartą išgirsti, nes jų vardai nepaminėti net Lietuvių Enciklopedijoje.

Petras Rimša mėgo keliauti, tad yra apvaikščiojęs ne tik visą Lietuvą, apvaiznęjęs Europą, bet buvo apsilankęs ir Amerikoje (1935—38), kur surengė keliuose miestuose savo darbų parodas. Jo "Artojas" ten pateko į Bostono dailės muziejų. Rimša pagarsėjo ne tik simbolišėmis skulptūromis, kaip "Lietuvos mokykla", bet ir daugybe savo medalių — Nepriklausomybės paskelbimo, Lietuvos bažnytinės provincijos įsteigimo, Klaipėdos išlaisvinimo, Lietuvos knygos 400 metų, Gedimino, A. Smetonos, Juozo Grudžio, Donelaičio, Zemaitės, Adomo Mickevičiaus ir kt. Žinoma, reikėjo atiduoti, kad ir menkutę, duoklę ir "tarybiniam" režimui — Justo Paleckio bareljefas, medalis "Mes už taiką", kurį ir pats autorius laiko nevykusiu, ir kt. Veikalas iliustruotas 62 žmonių bei skulptoriaus darbų nuotraukomis. Pati knyga parašyta, kaip pratarmė rodo, 1958 m., bet išleista tik 1964. Matyt, tikrinta ir gal būt, taisyta. Bet ir toliau, kaip dabar, ji vis tiek yra įdomi ir vertinga. Juozas Rimantas puikus biografinių rašytojas, o jo rašymo stilius vieto-mis tiesiog primena Krėvės be-

P. Rimša. Medalionas Donelaičiui atminti

letristika. Ilustracijai tebūnie kad ir ši knygos pradžia:

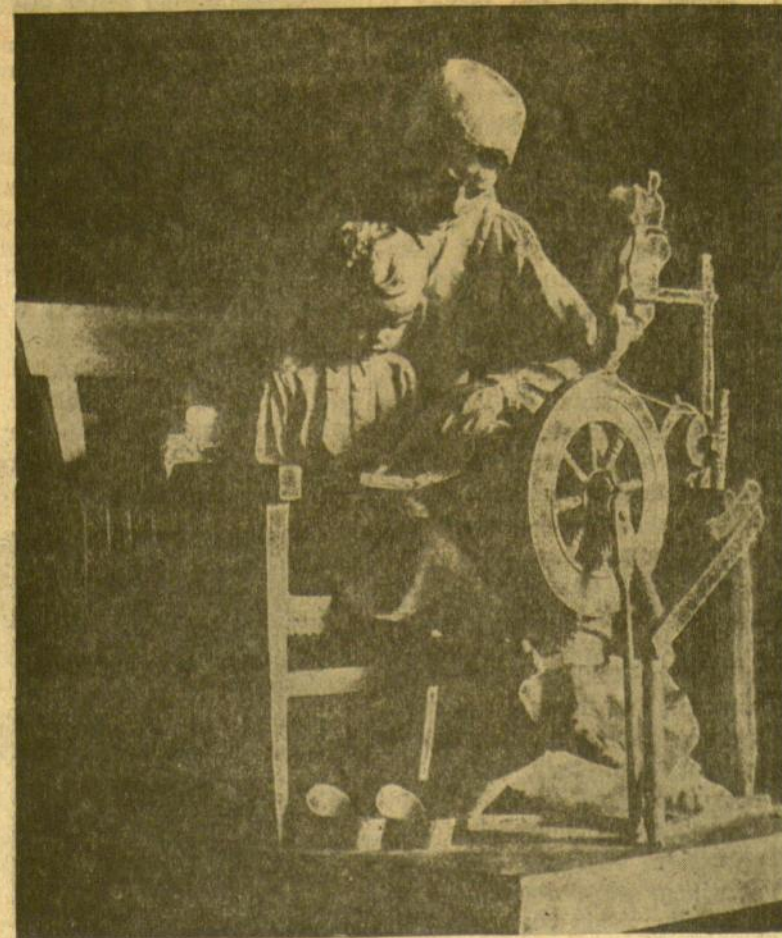
"Netrumpa mano metų vartinė praeivė kaip akimirka. Raudok neraudojęs, o jie išnyko Lietuvos laukų horizonte ir nebesugrįs.

Atsimenu, buvo tai 1956 metų lapkričio dvidešimt trečiąją. Tuomet man suėjo septyniadešimt penkeri metai. Tai nemaža. Mano jėgos buvo jau gero-kai sumenkusios. Ir bičiuliai, kurių gražus būrys tos dienos vakarą susirinko Kaune, mano būte, manęs "pasveikinti" ir

"palinkėti", Rimšų Petrą pamatė jau nebe tą, koks buvo prieš keletą metų, o jau jo lyginti su pirmosios lietuvių dailės parodos Rimša — nė nebandyk. Tuomet jis vaikščiojodavo pakelta galva, juoku ir išdaigomis ne-tverdamas, turįs daug sąmojo, draugų mėgstamas.

Ir štai Petras Rimša — jau senelis. Amžius dildo žmogų. O tai ypač gyvai pajaučiamą pastaraisiais metais. Tas Rimša, kurio akis apžiūrėjęs vienas žymus okulistas prieš dvidešimt metų pavadino briliantinėmis, šiandien vos ne aklas: dešinė beveik užgesusi, o antrąją daž-

nai dengia storos miglos. Būdamas vienas, vaikščiodamas po savo darbų ekspoziciją, dažnai pagalvoju, gal jau nebe toli ta akimirka, kai visai nebe-matysiu. O štai, rodos, dar tik rytmetį būvau Naudžių kaime piemenukas; susizavėjęs dieva-dirbiais ir pats jau bandęs ka-ne-ką drožinėti; rodos, dieni ai-dienojus, varganas jaunuolis palikau tėvų pastogę ir išsky-dau į pasaulį "laimės" ieškoti... Dabar gi še — jau ir pavakarė, ji tau moja! — kviečia vis ilges-niais ir ilgesniais šešėliais.
Gyvenimas — kaip viena die-na!"

Petras Rimša Lietuvos mokykla 1864-1904 metais

NEUŽBAIGT OJI GIESMĖ

Dainavos ansamblio plokštelė — "Garbė Tau, Viešpatie"

BALYS CHOMSKIS

Suomių dramaturgas Valentin Chorell trumpoje groteskiškos dramoje "Madame" atskleidžia žmogaus mirties agoniją: senyva ir vieniša dramatikos aktorė išgyvena paskutinį žemės skausmą ir mirties akivaizdoje sukuria gražiausią savo vaidmenį, tvirtai tikėdama, kad danguje yra taip pat scena, kurios žiūrovu yra Dievas. Mirties baimę artistė nugalė profesinė jėga: aktorė žmonėms virsta aktorė Dievui.

Lenktynės su mirtimi

Stepas Sodeika pusmetį prieš mirtį fantastiniu greičiu Sv. Kryžiaus bažnyčioje Chicagoje skubėjo įrengti lietuviškas, religines giesmes. Mažiausia gaisris — ir švystelėjusi mintis dings amžinai. Reikia spėti užrašyti. Skaudi sielos drama, kurią jis išgyveno — paskutinėmis gyvenimo dienomis, negalėjo paslėpti nuo žmonių akių jo ligos ženklų. Šimtais kelių keliovo dirigentas, per metų eilę ruošėsi įvairiems koncertams, neįsądomas, kad visa tai, visas praetis gyvenimas buvo tik pasirodymas paskutiniam momentui. Liga parbloškia ant kelių. Giesmė nutrūksta. Visai netoli prie pabaigos.

Verta trumpai sustoti. Sustoti prie žmogaus, kurio gyvenimas buvo pašvęstas lietuviškam dainui ir giesmių repertuarui, kuris sugebėjo atiduoti chorui savo žmogiškos individualybės ir širdies dalį.

Didžiojo Penktadienio vakaras su Naujaisiu

— Daina yra daugiau negu tik kompozicija, — kartą pasakė Juozas Naujalis, — ji — mūsų tautos tragizmo, meilės ir kovos laukas.

Puikiai prisimenu tą Didįjį Penktadienio vakarą. Vėlykas vakaras, kai jis tuos žodžius man tarė. Abu išėjome iš Kauno katedros po religinės muzikos koncerto su pakilusia, šviesia nuotaika. Einant per šventorių, Naujalis sustojo prie Maironio antkapio. Nusiėmė skrybėlę. Tyloje. Jo visad išbalęs veidas mėnulio šviesioje man pasirodė dar labiau gąsdinančiai ryškūs.

— Štai čia prie Maironio kojų būtų mano vieta. Jo lyrika ir mano melodija kartu pasens ir, gal būt, kartu numirs.

Apglumęs stovėjau šalia didelio žmogaus ir nežinojau, ką jį tai atsakyti, nes pirmą kartą išgirdau tartum naują, niekad nepastebėtą išdidumo gaidą, o tariasi jį gerai pažįstas. Naujalis šešerius metus kas sėkma dienį pritarėdavo vargonais man chorui. Išidėmėjau visas jo grojimo manieras: toje muzikinėje frazėje jo kūnas pasisuku truputį ir dešinę, šioje jį kairę, inspiracijos momentu liežuviu suvilgys lūpas, improvizacijoje — santūri, solidi asmenybė. Bet ar Naujalis neiškėlė Maironio patriotinės lyrikos heroikos? Ar būtų galima apskaičiuoti, kas persiliejo iš Maironio poezijos į Naujalisio muziką ir atvirkščiai, pvz. "Jaunimo giesmė" ir "Vasaros naktys"?

Ir tą vakarą Naujalis ilgai kalbėjo realiai, su visomis smulkmenomis apie praetį, rodė seniausius savo kompozicijos rankraščius, net iš praeto šimtmečio, kada ruošdavo koncer-

LIETUVIŲ MEMO ANSAMBLIS
DAINAVA

"Dainavos" ansamblio įgiedotų ir išleistų lietuviškųjų giesmių plokštelės aplankas su mirusio dirigento Stepo Sodeikos nuotrauka.

— Dainavos" ansamblio įgiedotų ir išleistų lietuviškųjų giesmių plokštelės aplankas su mirusio dirigento Stepo Sodeikos nuotrauka.

Nuo Klaipėdos iki Chicagos

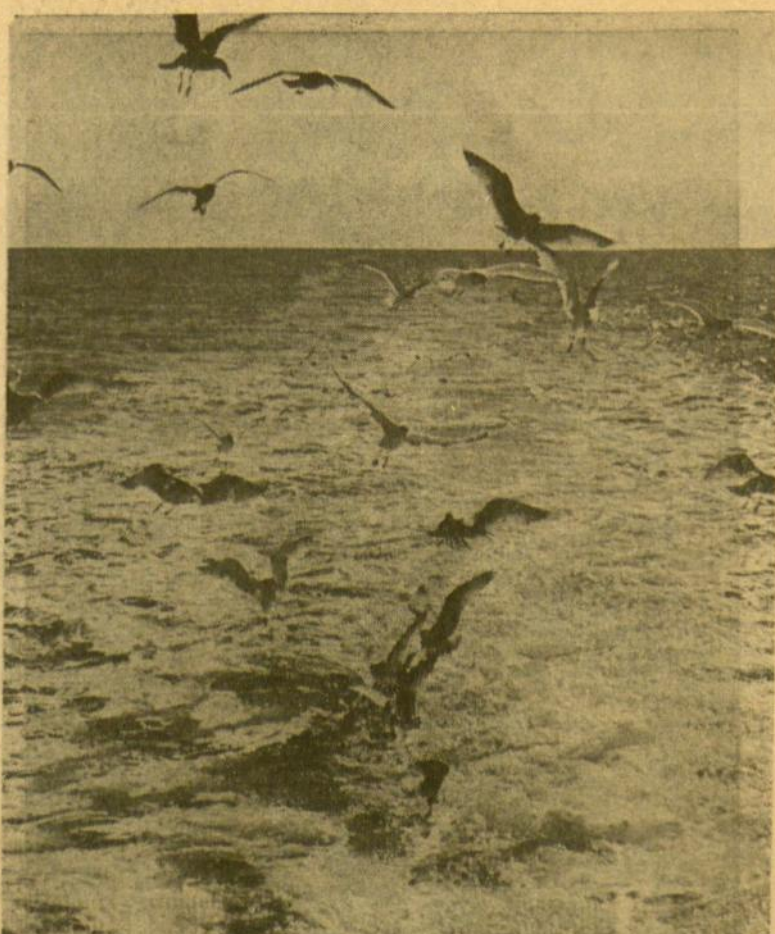
Mūsų chorai ir pirmasis jų repertuaras buvo paties gyve-

nimo šauksmas: kelti patriotinius jausmus, skatinti pamilti savo kraštą ir kovoti už jo ateitį. Tokioje tradicijoje formavosi chorai dar ir nepriklausomos Lietuvos laikais, kurių muzikinis lygis pradžioje vis dar buvo neaukštas. Vėliau, atsirandant geriau muzikoje paruoštų choro vadovų, šviesėjo jau ir choro likimas. Iš tų iškilnesnių choro dirigentų pradeda jau Klaipėdoje garsėti Stepo Sodeikos vardas, vėliau jis skamba Vilniuje ir tremtyje. Vaisingiausias muziko laikotarpis — jo darbas su "Dainavos" ansambliu, kur Stp. Sodeikos dėka praturtėja žymiai choro repertuaras ir išryškėja savita, originali interpretacija. Būdamas pats vokalistu, Stp. Sodeika žinojo, kas yra balsas ir kaip jis turi skambėti. Jo interpretacija: santūrumo, gero skonio ir jausmo pusiausvyra. Choras dainuoja "pilnu balsu" ir retai švelnėjančiais atspalviais taip, kad daina suskamba arčiau liaudies dainos, arčiau pačios gamtos, tartum lininis rankšluostis — natūralus, kvapus ir švelniai aštrus.

Nutrūkusį giesmę dabar pabaigiam

"Dainava" — St. Sodeikos namai, jo šeima. Dirigentas, kaip geras tėvas, paliko ją ap rūpintą, tvirtą ir pajėgą. Nutrūkusį giesmę liko pabaigta. Algis Šimkus, išsaugodamas Sodeikos dvasią, išpildė jo norą ir paskutinę jo giesmę. "Garbė Tau, Viešpatie" — religinių giesmių plokštelė yra puikiai išleista, muzikinių atžvilgiu žymiai geresnė už pirmąją dainų plokštelę. Svarbiausi įgiedoti autoriai: Naujalis, Sinius ir Sodeika. Atlieka "Dainavos" ansamblis, solistai — Danutė Stankaitė, Jonas Vaznelis ir Leonas Sodeika, vargonai — Marija Mondeikaitė, rekorduoja B. Ralio, viso rūpesčio našta išnešta Eugenijaus Slavinsko.

Šv. Kryžiaus bažnyčia — pirmasis kultūrinis, tautinis ir religinis tremtinių centras. Giesmių plokštelė "Garbė Tau, Viešpatie", yra kartu ir tos bažnyčios didelis istorijos lapas.

Neužšalantys vandenys

Nuotrauka R. Kisieliaus

Dail. J. Bagdono parodą aplankius

A. KUBILIUS

Gruodžio pirmąjį savaitgalį Brooklyno lietuviui turėjo progos pamatyti pirmąjį kartą viešai čia parodoj išstatytus dail. J. Bagdono tapybos darbus. Parodą suruošė A. L. Bendruomenės New Yorko apygardos valdyba Angelų Karalienės parapijos salėse ir ji sulaukė didelio pasisekimo.

Kuo pasižymi Bagdono tapyba ir kuo ji išsiskiria iš kitų mūsų dailininkų darbų?

Pirmiausia, Bagdonas yra modernistas par excellence. Visi jo dabartiniai darbai priklauso abstraktizmo srovei, kuri šiuo metu visur (išskyrus komunistinio suvaržytus kraštus) dominuoja. Tačiau jo abstrakcija nėra gryna, nėra "absoluti". Ji daugiau ar mažiau atremta ir realią tikrovę. Dažnu atveju Bagdono paveiksluose žiūrovas nesunkiai gali suvokti dailininko norimas išreikšti drobę idėjas, situacijas ir daiktus. Atseit, jo abstrakcija yra santūri, ribota, bet drauge ir drąsi. Šis abstraktinis priartėjimas prie realybės paveikslus daro patrauklesniais, jaukesniais.

Kartą vienos parodos proga po paskaitos atsakinėdamas į klausimus prof. R. Viešulas pa-

sakė, kad abstraktusis menas teikia neribotas galimybes tikram talentui, bet kartu atidaro duris ir meno šventovę ir šarlatanui. Grynai abstraktinius darbus vertinant, net ir išmanančiam kartais sunku pasverti jų tikrąją vertę. Šio susipratimo pavojaus negresia Bagdono tapybos darbas, nes jie vis dėlto turi lengviau, ar sunkiau suvokiama turinį, ir jų techniniai atlikimai vargu ar galėtų būti pikišti.

Labai ryškūs Bagdono kūrinii savumas yra jų trykštąs dinamizmas. Gabiai panaudodamas juodas dėmes su šviesiomis spalvomis ir gerai išmanydamas kompoziciją, jis sukuria tikrai dinamiškus efektus. Žiūrint į kai kuriuos (ir bene geriausiai pasisekusius) Bagdono paveikslus, atrodo, kad juose viskas nesuvaldomai juda, lekia, sprogs ta, griūva. Ypačiai du patys didžiausieji darbai (jų išmieros ligi 4 x 2 metrų) alsuoja tokiu gaivališku dinamizmu. Vienas jų greičiausiai vaizduoja atmosferinę padangų stichiją, o kitas aukštame jūros krante vykstančią kataklizmo dramą.

Juodų spalvų ir jų puikiai suderintų tonų įvedimas tapybon Bagdono kūrinius daro gilius dimensiškai ir mistiškus. Tokie paveikslai, kai prie jų priėmė, priverčia ties jais sustoti ir susimąstyti. Nors jie nepagauna akies lengvūsiu spalvų žaidimu, bet jie padaro neišdildomą įspūdį savo prasminga mistika, savo gilumu, dėl kurių jie niekuomet nenusibosta.

Bagdonas yra labai plačios skalės dailininkas, jo kūryba turtinga tiek kompozicijos, tiek siužeto, tiek spalvų įvairumu. Stebint jo parodoj išstatytus darbus, susidaro įspūdis, kad tai ne vieno, bet kelių dailininkų darbai. Tai nėra jo blaškytasis, savęs ieškojimas tikrojo kelio nežinant, bet tai yra pade-monstravimas savo plačios, keiliomis srovėmis tekančios, kūrybinės galios.

Dail. J. Bagdonas savo studijoje, New Yorke

DAR KRENTA LIETUS

Bombardavimai, 1940.

Naktis ir Aušra.

Edith Sitwell

Dar krenta Lietus — Tamsus kaip žmogaus pasaulis, juodas kaip mūsų praradimas — Aklas kaip tūkstantis devyni šimtai keturiasdešimt vinių Kryžiuje.

Dar krenta Lietus: širdies pulso dunksėjimu, pasikeičiančiu j kūjo smūgiu Puodžiaus dirvoje ir j šventvagišką kojų trepsėjimą Ant Grabo:

Dar krenta Lietus Kraujo dirvoje, kur veisias mažos viltys ir žmonių smegenys Seria savo godumą, tą Kaino kaktos kirmėlę.

Dar krenta Lietus Prie kojų ant Kryžiaus prikauto Nudvasinto Žmogaus. Kristau, kasdien ir kas naktį ten kalamas, pasigailėk mūsų — Turbulio ir Lozorius: Lietuje žaizda ir auksas — kaip viena.

Dar krenta Lietus — Dar krenta kraujas iš atvertojo Sono Nukankinto Žmogaus: Savo širdyje jis kenčia visas žaizdas, — užgesusios šviesos, Paskutinės silpnos kibirkščies Save nužudiusioj širdy, žaizdas liūdno ir nieko nesuvoldančios tamsos,

Žaizdas masinamo lokio, — Aklo ir verkančio lokio, kurį sargai plaka, Jo kūni nusišpus., ašaras medžiojamo kiškio.

Dar krenta Lietus — Dabar — O aš pakilsiu prie mano Dievo, prilenkusi mane prie žemės

Žiūrėk, žiūrėk, kur Kristus kraujas padangėje sruvena: Jis teka iš kaktos, kurią mes prikalm prie medžio, Tekla ant mirstančių, ant trokštančios širdies, Palaikančios pasaulio liepsną, — teka iš kaktos, kur skausmo tamsios dėmės

Lyg Cezariū laurų vainikas.

Tada suskamba balsas To, kuris, kaip žmogiška širdis, Kadaisė buvo vaikas, gulėjęs tarpe gyulių — "Dar aš myliu, dar žeriu šviesą nekaltą, savo Kraują už tave".

Išvertė A. Naudžiūnas

Edith Sitwell, viena ryškiųjų figūrų dvidešimtojo šimtmečio angli poezijoje, sulaukusi 77 metų amžiaus, š. m. gruodžio mėn. 9 mirė Londone. Nuo 1910 metų, kada pasirodė jos pirmasis eilėraščių rinkinys, lig šiol rašytoja buvo išleidusi daugiau kaip dešimt savo poezijos knygų. Angli literatūroje ji vaidino vieną iš pagrindinių rulių to laikotarpio, kuris gal didžiausios T. S. Elliot, G. B. Shaw, V. Woolf, W. Butler Yeats ir A. Huxley pavardėmis, Edith Sitwell, kilusi iš senos angli aristokratų giminės, savo gyvenimo manieromis ir sava kūryba buvo gana kontraversiška įdomi asmenybė, savyje suderinusi ir šimtametį konservatyvumą ir avangardinį modernizmą.

Dėl E. Skunejiko informacijos apie vertėjo P. Kalvos dingimą

Skaitytu "Draugo" šeštadieniam priede (XII, 5) E. Skunejiko straipsnį ("Kristijonas Donelaitis latviškai") ir stebiuosi. Užsiminęs apie P. Kalvos anksčiau atliktą "Metų" vertimo fragmentą, jis sako, kad, girdi, jam netekę sužinoti, "ar jo (t. y. P. Kalvos) vertimas užbaigtas". Esą, "P. Kalva dingo be žinios Kuržemės tvirtovės kovų sukuriuose, ir jo rankraščio likimas nežinomas". Išvada: vertimą "tenka laikyti žuvusiu". O tuo tarpu P. Kalva ne tik nedingo "be žinios" (1963 m. "Literatūroje ir mene" ir "Pergalėje" išspausdinta, jo pasisakymas Donelaičio jubiliejaus proga), bet ir "Metų" vertimą

užbaigė ir pernai išspausdino Rygoje (Gadalaiki).

Labai abejotina, kad tokia "informacija", priešingai autorius viltims, "padės literatūros istorikams lengviau surasti reikalingą medžiagą šiam klausimui nuodugnai išaiškinti". Pagaliau tokiems elementariems bibliografiniams faktams ypatingų studijų ir nereikia: E. Skunejiekui reikėjo tik peržvelgti kad ir Donelaičiui skirtajame "Lituanus" numeryje paskelbtą bibliografiją.

Bėda su tais įvairiais mūsų tautos bičiuliais...

Kostas Ostrauskas

Mirė aktorius Aleksandras Kupstas

Okupuotoj Lietuvoje gruodžio mėn. 3 d. staiga mirė gerai žinomas aktorius A. Kupstas. Palaidotas gruodžio mėn. 5 d. Petrašiūnų kapinėse. Nuo 1922 m. iki 1952 m. jis buvo Kauno valstybinio dramos teatro aktorius. Pastaruoju metu jau gyveno kaip pensininkas. Scenoje buvo charakterinių vaidmenų interpretuotojas ir įdomus improvizatorius, ypač operėčių spektakliuose. Jo dukterė Lidija Kupstaitė, dirbanti Vilniaus akademiniame teatre, dabar yra viena žymiausių Lietuvos aktorių.

ZENTA MAURINA

A. GRAUSLYS

priklausomoje Latvijoje, ji tremtyje rašo vokiškai. Beveik visus jos kūrinius yra išleidusi ir naujai leidžia Maximilian Dietrich Verlag, Memmingen / Allgäu Vokietijoje. Būdamas tremtyje, ji parašė keliolika knygų: atsiminimų ir įspūdžių, essays ir biografijų.

Prie atsiminimų iš praetis ir įspūdžių iš naujų kraštų priklauso jos autobiografinio pobūdžio didelės knygos: Im Zuge des Lebens, Denn das Wagnis ist schoen, Die weite Fahrt, Die eisernen Riegel zerbrechen ir Nord und Suedliches Gelaende. Viena kita iš tų knygų versta iš latvių kalbos, kitos gi parašytos vokiškai.

Prie ypač jos pagarsėjusių essays priklauso Mosaik des Herzens, kuri 1961 m. jau aštuntą kartą išleista Vokietijoje. Toliau seka: Um des Menschen willen, Gestalten und Schicksale, Ueber Liebe und Tod ir Auf der Schwelle zweier Welten. Kiekviena tų knygų išleista jau po 2 ar 3 kartus.

Iš jos parašytų didžiųjų žmonių biografijų reikia paminėti

didelę knygą "Dostojevskij". Mano įsitikinimu tai viena iš geriausių gana gausių biografių apie šį didįjį rašytoją.

Čia suminėju pačius svarbiausius jos kūrinius. Kaip sakytą, ji ypač garsėja savo essays knygomis ir kai kurių laikais žymiausia essaiste vokiečių kalbos pasaulyje. Savo essays ji nagrinėja kultūros pagrindus, kančios, džiaugsmo ir meilės prasmę, vienatvės, o taip pat laimingos ir nelaimingos moterystės klausimus. Ji kelia tragiškumo prado būvimą vakarietių sieloje ir to tragiškumo išgyvenimus įvairiose gyvenimo situacijose. Tuose savo kūriniuose ji liečia tremtinio dali, žmogaus suniekinimą mūsų laikais, tų laikų pagrindinius bruožus, k. a. nihilizmą ir melancholiją ir t. t.

Jos visa kūryba pilna nuostabaus žmoniškumo, meilės ir tolerancijos skelbimo. Tylus liūdesys dėl esamos pasaulio neteisybės, tartum rudens švelnus rūkas, kyla iš jos kūrinių. Visas, kas jos parašyta — yra šiltos krikščioniškos meilės persunkta. Visos jos mintys įtikinamai psichologiniai pagrįstos ir visi jos raštai išmarginti pasisakymais iš didžiųjų žmonių, ypač iš rašytojų gyvenimo.

Savo atsiminimuose ji labai simpatyškai kai kur prisimena

ir lietuvius. Ji ypač su gilia simpatija prisimena vieną savo buvusią draugę idealistę, lietuvaite. Šu dideliu pasigėrėjimu ji mini Čiurlionio tapybą, kai dar nepriklausomybės laikais ji, būdama Kaune, aplankė jo vardo galeriją.

Už savo knygas, o ypač už "Mosaik des Herzens" ji yra sulaukusi tūkstančius padėkos laišku iš viso pasaulio. Net ir tokia vokiečių literatūros žymybė kaip Th. Mann yra jai siuntęs padėką. Nenuostabu, kad ir Švedijoje ji yra populiari. Daug to krašto aukštųjų mokslų įstaigų ji yra aplankiusi su savo gyvenimiškais literatūros paskaitomis. O tačiau, jos gyvenimas nėra lengvas: ji beveik visą savo gyvenimą serga nepagydoma liga, prirakinusia ją prie vežiojamos kėdės. Komunistai bandė ją prikaltinti grįžti į Rygą, bet ji, kurios dvasios pasaulis taip tolimas komunistui, jiems atsakė: "Grįžimui į tėvynę nereikia raginimų nei reikalavimų. Grįžti gi į pragarą — niekas neįstengs kitam įkalbėti".

P. S. Viešoje Chicagos bibliotekoje miesto centre yra Z. Maurinos knygų dalis vokiečių kalba.

Zenta Maurina

Domėdamasis pasaulio literatūra, pastaraisiais metais išgyvenau nemažą džiaugsmą, "atradęs" vieną labai savo raštais įdomią rašytoją. O ji yra latvė tremtinė Zenta Maurina, nuo 1946 metų gyvenanti Švedijoje, Uppsala mieste.

Gimusi 1897 m. gruodžio 15 d. Latvijoje, studijavusi Rygos ir Heidelbergo universitetuose, tų pačių studijų tikslais gyvenusi Florencijoje ir Paryžiuje, išskyrus kai kuriuos dalykus, rašytus latviškai buvusioje ne-

V. Žukauskas apie senąjį Lietuvos teatrą

BALYS RAUGAS, Cambridge, N. J.

Vitalis Žukauskas lietuvių visuomeni yra pažįstamas kaip režisierius, kaip aktorius ir kaip atskirų programų turinčias ir įdomias vadovas. Tačiau daug jo kūrybingos energijos nuteka ir į visuomeninę veiklą — N. Jorko Balso skyrius ir šįmet jį turi savo veiklos priekyje. Tačiau pirmą galvą jis yra teatralas.

Ilgą metų dėmesys teatrui, glūnimasis į jo istoriją, studijavimas jo krypčių ir noras pasitarnauti mūsų kultūros istorijai davė konkretų rezultatą: Vitalis Žukauskas spaudai parengė plataus masto studiją apie Lietuvos teatrą. Šis jo veikalas duoda ne tik Lietuvoje teatru apžvalgą, bet pateikia platų vientisinį vaizdą nuo pat pirmųjų mūsų kultūros istorijoje užtikamų šaltinių, liečiančių Lietuvos teatro genezę.

Šia tema Vitalis Žukauskas gruodžio mėn. 5 d. pietiniams New Jersey lietuviams jų žiemos kultūrinio vakarų programoje pasiskaitė ciklą ir kalbėjo.

Iš pirmo įspūdžio gali atrodyti, kad ši teatinė tema, liečianti pačius pirmuosius šio meno reiškinius mūsų senovėje Lietuvoje, negalėtų patraukti klausytojo dėmesio. Pagaliau galėtų kilti ir abejonė šios temos prasmingumu. Tačiau nuostabi ir gana inteligentiška auditorija, beklausydama, nustemba, išgirdusi daugybę nežinomų ir niekad negirdėtų įdomių faktų, reikšmingų bendrai lietuviškos kultūros istorijai. Vitalio Žukausko pateiktą medžiagą pelnytai kelia dėmesį.

Vitalio Žukausko senosios Lietuvos teatro studija pradama nuo pat pirmųjų teatro reiškinų, t. y. nuo 1574 metų. Pirmasis laikotarpis baigiamas spaudos uždraudimo metais — 1964 m. Šį beveik dviejų šimtmečių laikotarpį V. Žukauskas suskirsto atskirais periodais, remdamasis laiko būdingesniais reiškiniais. Pačioje pradžioje jis plačiai nagrinėja jėzuitų, pijorų, karmelitų ir kitų vienuolių mokyklinius ir viešuosius teatrus. Išvalgiai bandoma pavaizduoti atskirai veikę Vilniuje, Kaune, Nesvyžiuje, Kražiuose ir kitose Lietuvos vietovėse teatru. Ypatingas dėmesys parodomas Vilniuje išaugusiam viešajam teatrui.

Išskirtinai nagrinėjami ir Lietuvos kunigaikščių teatrai. Apžvalginė iliustracija turtinga gausiais veikalų pavyzdžiais. Suregistruoti gastroliavusieji žymieji Vakarų Europos tuolaikiniai iškilieji aktoriai, atstovavę italus, prancūzus, angelus ir vokiečius. Padaroma aiškiai pagrįsta išvada, kad ir mūsų teatro pagrindai atsiremia į vakarų kultūrą. Suminimi suregistruoti pastatymai ir bando-

mas duoti vertinimas tuolaikinės dvasios fone. Pabrėžiama, kad Lietuvos dvarai ir teatro srityje yra suvaidinę nemažą vaidmenį. Bene didžiausią įnašą yra davę Radvilai su Nesvyžiaus teatru, kuris buvo žinomas ir už Lietuvos ribų. Jis garsėjo ir turtingumu ir aukštu meniniu lygiu. V. Žukausko šiam teatrui rodomas ypatingas dėmesys. Jis pateikia visus Ursulės Radvilaitės rašytus veikalus ir bando kritiškai juos pavertinti.

Be Nesvyžiaus, Radvilai buvo įsteigę ir visą eilę kitų teatrų: Slucke, Žalkėje ir kitur. Šalia Radvilų ir kiti didikai stengėsi savo dvaruose steigti teatrus. Paminėtini Balstogės, Slonimo, Ražaniaus, Gardino ir kiti, didieji išlaikomi teatrai.

Be šitų, buvo dar, taip vadinamieji, viešieji teatrai, kurių tarpe pirmaujančiu laikytinas Respublikos teatras Vilniuje. Apie jį V. Žukauskas duoda tikrai daug originalios medžiagos. Joje daug įvairumo ir nuotaikingų iliustracijų. Panašia nuotaika minimi ir Kauno bei Gardino teatrai.

Visa ši medžiaga buvo pateikta paskaitos formoje. Reikia tikėtis, kad ši Vitalio Žukausko rankraštinė studija ne tik medžiaga pusantros valandos paskaitai. Reikia laukti, kad šis jo darbas knygos formoje suras kelią į lietuvių skaitytojų rankas bei į bibliotekų lentynas, likdamas ir ateities kartoms svaria enciklopedine medžiaga.

DOROVĖS FILOSOFIJA

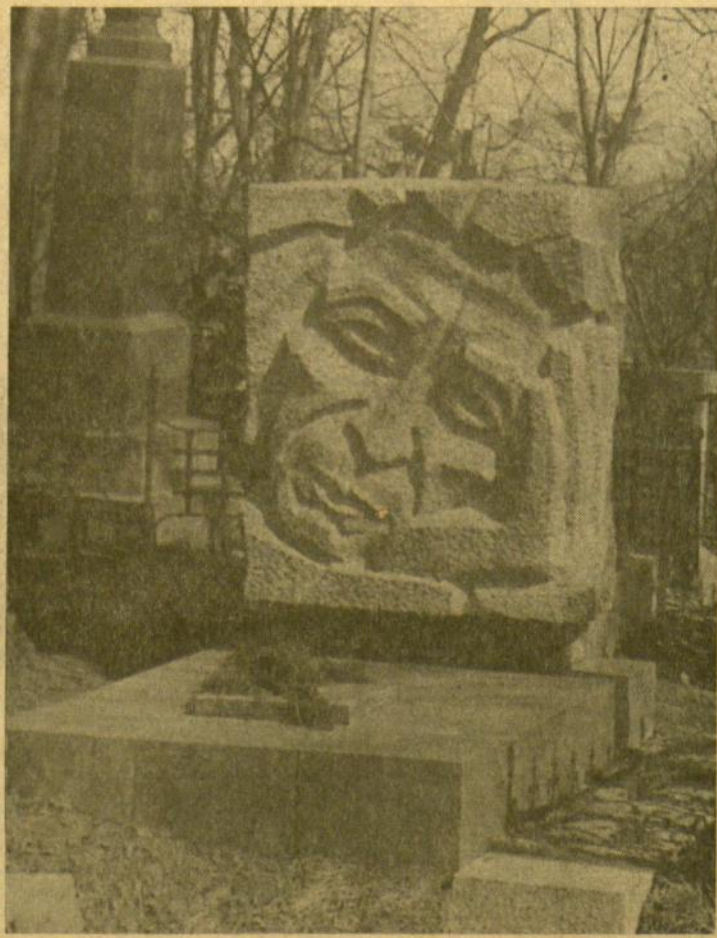
Naujas kapitalinis Maritaino veikalas

Tarp kapitalinių šiais metais pasirodžiusių veikalų yra konvertito filosofo prof. Jacques Maritain knyga "Moral Philosophy" (išleido Charles Scribner's Sons, New York, 1964 m., 468 psl., \$7.95). Tai jau 29-tas to gilaus mintytojo veikalas, duodąs istorinę ir kritišką didžiųjų moralės sistemų apžvalgą. Maritaino knygos vertėsimas ir svarbiausias pasaulio kalbas, nagrinėjamos mokslo žurnaluose, aukštosiose mokyklose, ir šis veikalas vertas platesnio susidomėjimo.

Maritain tai naujųjų laikų dvasios atgimimo pranašas, kuris ir šiuo veikalu iškelia nepamirštančias praeities moralistų filosofų mintis, galinčias pasitarnauti naujam dabarties intelektualiniam ir moraliniam renesansui.

Autorius skaitytojui pateikia svarbiausias etikos teorijas, išryškindamas jų stipriąsias puses, kurios jas išskėlė, ir atskleidždamas klaidas, kurios jas žlugdė. Be to — autorius, duodamas vienos etinės mokyklos palyginimą su kita, yra ypač įdomus ir naudingas moralės filosofiją bestudijuojančiam. Prof. Maritain ryškiai išvėlgia ryškias charakteristikas įvairių etinių sistemų, kurios įėjo į kultūros istoriją, ir stengiasi suvesti jų įtaką į dabarties mintijimo raidą.

Siame stambiame veikalė filosofas Maritain apima plačią etinių idėjų istorinę skalę. Pradedama moralinės minties išryškėjimu Sokrato, Platono, Aristotelio filosofijoje, jos pasireikimu stoikų ir epikurinių idėjų jėgoje bei sušvitimu krikščionybėje. Toliau pereina į didžiąsias pokantinio dialektizmo iliuzijas: Hegelio, Markso bei pozitivistų Aug. Comto idėjas. Pagaliau

Poeto dramaturgo Petro Vaičiūno antkapis Rasų kapinėse, Vilniuje.

Ar Shakespeare buvo katalikas?

J. VENCKUS, S. J., Montevideo, Uruguay

Siemet suėjo, kaip žinome, lygiai 400 metų nuo didžiojo Shakespeare'o gimimo. Jis gimė 1564 metais balandžio 23 dieną. Gimė Stratford-on-Avon mieste, Anglijoje. Sakoma, kad dramaturgas įėjo į teatrą Londone nusizėmęs pro užpakalines duris, manydamas, gal gaus, kaip artistas ar komediantas kokį mažą rolę scenoje. Ir žiūrėk, išėjo, kaip vienas didžiųjų pasaulio dramaturgų, jeigu ir ne pro užpakalines, bet per iškilmingas, priešakines duris. Apie jo gausias dramas ir kitus jo

veikalus čia nekalbėsime, nes kiekvienas, kiek šviesesnis žmogus pakankamai apie rašytoją yra girdėjęs mokykloje ir šiaip jau bus daug apie jį skaitęs. Bet vienas klausimas vis pasiliekia neišspręstas: ar Shakespeare buvo katalikas ar protestantas? Mat, rašytojo gyventa Elzbieta I laikais, kada Anglija galutinai atskilo nuo Romos ir kada katalikai buvo labai persekiojami, kankinami ir net mirtimi baudžiami. Shakespeare maišėsi tarp protestantų, taigi būtų nenustabu, jeigu ir jis būtų buvęs protestantas. Vis dėlto yra labai stipri įrodymų manyti, kad Shakespeare buvo katalikas. Yra dviejų rūšių argumentų: išorinių ir išvidinių. Išoriniai argumentai būtų kitų žmonių įrodymai, kurie galėjo visa tai tikriau žinoti.

Chateaubriand rašė: "Shakespeare s'il etait quelque chose, etait catholique", reiškia, jeigu jis buvo kas, buvo katalikas. C. Butler taipgi rašo savo "Atsiminimuose apie angelus katalikus", kad poeto tėvas buvo katalikas, gyveno ir mirė kaip katalikas. Taigi būtų visiškai suprantama, kad Shakespeare galėjo gauti gerą katalikišką išauklėjimą. Vienas protes-

Jacques Maritain

trečioje dalyje aptaria moralės filosofijos krizę ir persiorientavimą, sprendžiant asmens ir laisvės problemas, kosminę moralę, čia ilgiau sustodamas ties

Kierkegaard, Sartro, Dewey mintimis apie moralę; pabaigoj, išvadose išryškina Kristaus Evangelijos teikiamą sprendimą. Filosofija mėgstantiems ir kieto skaitymo nesibaigiantiems — veikalas bus įdomus.

J. Pr.

- Artesian Restaurant - AND LOUNGE

2432 WEST 63rd STREET

Jau yra pilnai įrengtas ir veikia, turi virš 300 sėdimų vietų.

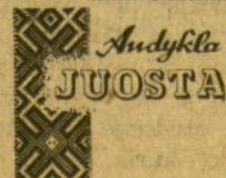
Čia galite netik gerai ir nebrangiai pavalgyti, bet atvažuoti krikščionys, vedybas, sukaktuves ir kitokias Jūsų šeimynines ar visuomenines progas.

Elektriniai vėsinamas. Atvykit į mūsų restoraną-lounge, kur valgių pasirinkimas įvairus, nebrangios kainos ir taip pat didžiausias pasirinkimas vietos ir užsienio gėrimų. Parap draugijos, klubai ir vienuolių rėmėjų draugijos susirinkimams ir posėdžiams bankieto patalponis naudojasi nemokamai. Telpa virš 300 asmenų. Kad būtų lengviau išsikviesti, patelefonuokite 436-4622. Atdaras nuo 6 val. ryto iki 1 val. nakties.

tantų pastorius — Richard Davies, gyvenęs tame pačiame šimtmetyje ir netoli nuo Stratford, kur Shakespeare mirė, aiškiai rašo: "He died a papist". "Papistas" protestantams reiškia "katalikas".

A. Francisco Rio savo "L'Art Chrétien" gausiais dokumentais 1864 m. įrodo, kad Shakespeare buvo katalikas. Tas veikalas, išverstas į vokiečių kalbą, sukėlė protestantų tarpe daug ginčų: ar Shakespeare buvo "niekšas papistas"? Bet visi sutinka, jeigu Shakespeare buvo protestantas, tai jis buvo menkas protestantas, niekur su savo protestantizmu nepasireiškęs.

O kaip su tais išvidiniais argumentais? Jeigu Shakespeare būtų buvęs protestantas, jis savo gausiuose raštuose būtų ryškiai tai užakcentavęs, ypač tais atvejais, kada jo dramose buvo statomos, pačiai karalienei ir protestantiškai šviesuomenei da lyvaujant. Iš to pats autorius būtų turėjęs daug garbės ir didelės naudos. Anglikonas Macauley sako: "Shakespeare'ui labai patiko Romos doktrinos ir kalba apie jas kaip tikras papistas, net ypatingai uoliai teikia tas katalikiškas dogmas, kurias protestantai buvo paneigę, kaip antai, skaityklą, laisvą valią, Mišias, Eucharistiją ir kitus Sakramentus". Skaitytojas šitai gali patikrinti ir rasti pavyzdžių Shakespeare raštuose. Hamlet, Act I, sc. 5, ypatingai vs 77, mirtis be šv. Komunijos ir Paskutinio Patepimo (Unhouseled... uneled). Romeo and Juliet, Act III, sc. 5, vr. 230, bėgama į Laurence's cell to make confession and to be absolved. The Merchant of Venice, Act I, sc. 3, vs. 95, kur yra žodžiai: The Devil can cite the Scripture for his purpose,

2448 West 71st Street
TELEF. — 737-5529
CHICAGO, ILLINOIS, 60629

Gamina: juostas, takelius, juosteles, pagalvėles, tautinius rūbus, įvairias užuolaidas ir kitus dalykus. Parduoda: medžio gaminius ir kitokius rankdarbius. Atdara nuo 9 val. ryto iki 9 val. vak. ir sekmadieniais.

DAŽYMAS IR DEKORAVIMAS

Vidaus ir lauko darbai. ALGIMANTAS DIKINIS
Tel. 735-7338
3613 W. 66th Pl., Chicago, Ill.

kas reiškia, kad Shakespeare nepripažįsta, jog kiekvienas gali aiškinti Šv. Raštą kaip tinkamas, kaip tai daro protestantai. Othello, Act IV, sc. 3, vs. 77, I should venture Purgatory for't. Protestantai nepripažįsta Skaistyklės, todėl nekaltėtų apie ją panašiam atvejuje.

Kardinolas Wiseman vienoje savo konferencijoje apie Shakespeare yra pasakęs: "Gal nėra nė jokio kito rašytojo, kuris savo veikaluose būtų geriau save nupiešęs, kaip Shakespeare".

Išvada: Jeigu Shakespeare būtų buvęs protestantas, jis tikrai nebūtų matęs reikalo teikti protestantiškai publikai ir pačiai karalienei Elzbietai I, kuri tikrai katalikų neglostė, katalikiškas doktrinas, bet priešingai, būtų pasinaudojęs proga pataikauti, iškeliant protestantiškas idėjas.

Iš visų išorinių ir išvidinių įrodymų galima manyti, kad Shakespeare turėjo būti katalikas.

TV — RADIJŲ TAISYMAS
P. RUDENAS
4448 S. Western Ave.
Tel. 847-4829
Čia pat galite gauti Briedžio dažų.

VALYMAS
KILIMAI, APMUSTI BALDAI
valomi. Kambariai plaujami ir dažomi. J. RUDIS
Tel. CLiffside 4-1050

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)
Sav. DAN LIUTIKAS
TAISYMAS yra mūsų SPECIALYBĖ. VISŲ GAMYBOS
GREITAS patarnavimas • GARANTUOJAMA • KREDITAS
2412 WEST 71ST ST. CHICAGO, ILL. 60629. TEL.: 471-2446

4 1/2% 5%
current dividend on investment bonus
4 1/2% DIVIDENDŲ MOKAMA PAGAL VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS.
Už 1 metų investavimo bonus mokoma 4 1/2% dividendų kas pusmetį ir dar išmokama po 1/2% už kiekvienus metus, 4 metams praėjus.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO 32, ILLINOIS
Valandos: Pirmad., Antradi., Penkt. ir Šeštadi. 9 v. r. — 4:30 p. p.
Trečiadi. uždaryta; Ketvirtadi. 9 v. r. — 8 v. v.

SVEIKATOS IR GROŽIO SALONAS
THE KEY TO HEALTH AND YOUTH
Svediškas masažas. — Vokiškos "Sauna" karštos vonios vyrams ir moterims turintiems artritį ar reumatizmą. — Rankų ir kojų masažas.
Veido masažas. — Veido išvalymas, porų sutvarkymas, maskos, kremų pritaikymas Jūsų odai.
Veido nudažymas pritaikintas prie vakarinių suknelių. Mantikiūras.
2606 W. 63rd Street Chicago, Illinois
Susitarimui skambinkit 737-5150

BUICK'as Lietuviškas Automobilis

Parduodamas 4 durų SEDAN, pilnai įrengtas: Automatinė transmisija, radio, šildytuvai, Power steering, baltos padangos (White Wall Tires), mėlynas stiklas (Blue glass) priekiniam langui.

Viso pilna kaina \$2,475
Taksai priskaitomi atskirai.

MILDA BUICK, INC.

907 West 35th Street Telef. LA 3-2022
DAN KURAITIS, savininkas

Wouldn't you really rather have a BUICK, 65-Buick?

PARDAVEJAI:
Fred Garaci
Leo Cianrino
Edward McCarthy
Charles Kane

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGEJAMS

Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmadi. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Chicago 29, Illinois
Tel. PR 6-8998

NEORNAMENTUOTA POEZIJA

Gruodžio 5 d. Los Angeles mieste įvyko poezijos vakaras, surengtas UCLA Lituanistikos katedros. Visą šio vakaro programą atliko iš Chicagos atkviestas poetas Algimantas Mackus. Beveik ištisą valandą jis skaitė savo neornamentuotą poeziją prieš šimto asmenų auditoriją, kuri taip atidžiai klausėsi, kad poeto žodis skambėjo mirtinoje tyloje, kaip muzikinis šauksmas iš minareto bokšto, saulei tekant. O poeto žodžiai — aiškūs, skambūs, nuosirdūs — veikė klausytojus iki šiol negirdėtu Pacifiko pakrantėje originalumu, naujumu, neįprastumu.

Antroje programos dalyje poetas skaitė savotišką essay apie egzilę. Jo čia išdėstytos mintys, pernelyg jau pesimistiškos, taip pat buvo su dideliu dėmesiu išklausytos. Tiek pati poezija, tiek mintys apie egzilę sukėlė klausytojose daugybę kontroversiškų komentarų. Vieni gyrė jo poezijos formą, kiti peikė dalinai defetistinį jos turinį, užmušantį žmogui norą ieškoti gyvenimo tikslo ir prasmės.

Poetas Mackus gerai valdo žodį. Nors tas žodis, anot jo, nėra ornamentuotas, bet perėjęs per kūrėjo dvasios prizmę, virsta savotiška muzika; atrodo, kad tas žodis vietomis glostosi kaip simfonija, o vietomis šokiuoja kaip džiazas. Ir vienu ir antru atveju vis tiek jis įdomus klausyti.

Nors jau praėjo kelios dienos po šio neeilinio literatūros vakaro, bet įvairios kalbos apie A. Mackaus poezijos formą ir turinį dar tebėra ją klausiusių lūpose. Pažymėtina, kad šiame vakare buvo išspauduota apie 20 egzempliorių A. Mackaus poezijos rinkinio. Tai rodo, kad jo poezija klausytojus suintrigavo. Daugelis pasišovė įsigyti patį rinkinį ir namie labiau jį įsigilinti.

A. Mackaus literatūros vakarą atidarė UCLA prof. M. Gimbutienė, apibūdindama jo poezijos turinį ir formą, supažindindama autorių su auditorija. Jos žodis taip pat buvo labai nuosirdus, vietomis paremtas rinkiniais neornamentuotos kalbos poeto kūrybos pavyzdžiais,

citatomis iš jo knygos. Vakara uždarė Kleva Vidžiūnė, pasakydama atitinkamą žodį, kuriame išreiškė padėką poetui A. Mackui ir kitiems, kurių dėka šis vakaras įvyko.

Literatūros vakaro metu ten pat įvyko ir dail. Julijos bei Jurgio Šapų tapybos paroda. Buvo parduota keli paveikslai.

Profesorės M. Gimbutienės pakviestas, A. Mackus dar kalbėjo Topangoje apie įvairių kartų poeziją. Auditoriją sudarė keletas UCLA lituanistikos studentų ir vienas kitas DMK narys. Poetas labai originaliai apibūdino vyresniąją, viduriniąją ir jauniausiąją poetų kartas, retkarčiais pacituodamas jų kūrybos pavyzdžių. Ten pat ir tą patį vakarą rašytojas Svaistas skaitė paskaitą apie poetą Bin-

Gruodžio 5 d. Los Angeles įvykusiame literatūros vakare Algimantas Mackus skaito savo kūrybą.

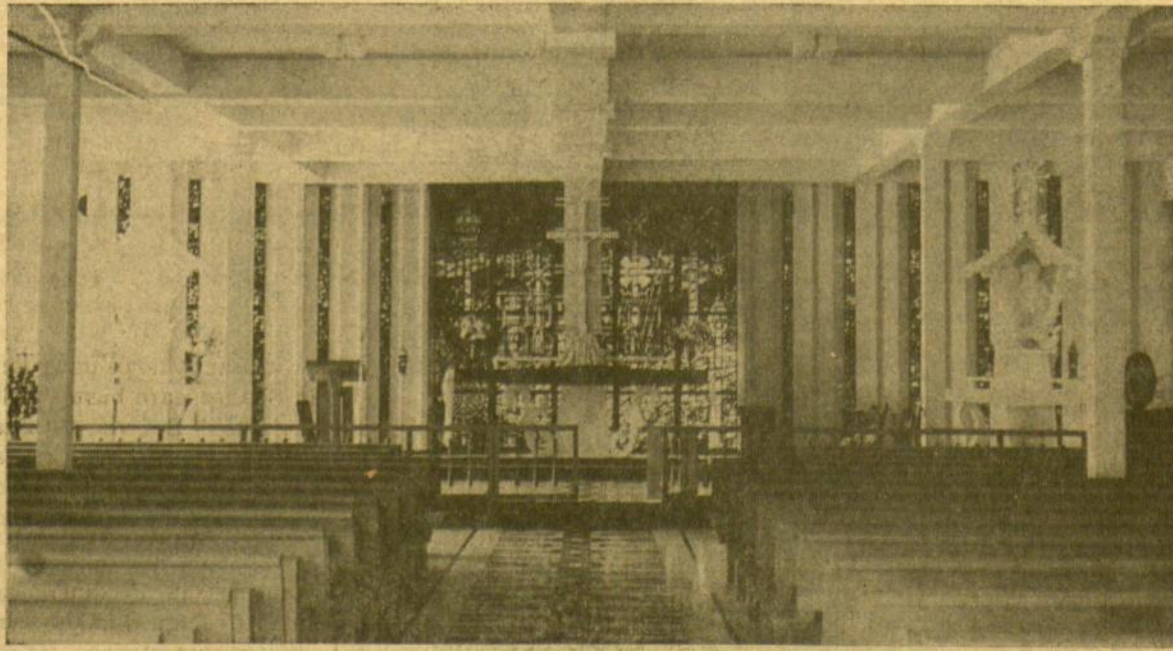
L. Kančausko nuotr.

ki, duodamas labai įdomią ir gyvą jo asmens ir kūrybos charakteristiką.

Pageidautina ir daugiau panašių literatūros vakarų Los Angeles mieste, kur jaunosios kartos kūrėjai galėtų atskleisti kaliforniečiams lietuviams savo poezijos pasaulius, nesvarbu, ornamentuotus ar neornamentuotus.

A. Vinkšna

Skelbkitės "Drauge"

Klebono Tito Narbuto rūpesčiu atnaujintosios Daytono, Ohio, sv. Kryžiaus lietuvių parapijos bažnyčios vidus. Už didžiojo altoriaus matyti dail. A. Valeškos skaldyto stiklo vitražas; šoniniai, koplytėlės tipo altoriai arch. J. Muloko ir centrinis grindų takas dail. Br. Jamelkienės.

KAS YRA ASMENYBĖ?

Sveicaro pedagogo ir psichologo Ildefonso Betschard garbei yra išleistas vokiečių kalba kolektyvinis veikalas, pavadintas "Žmogus, kaip asmenybė ir problema". Žmonėms, stovintiems toliau nuo filosofinių svarstymų, bus neaišku, kodėl asmenybė yra problema. Jie greičiau sakys, kad problema yra tada, kai nėra asmenybės, o su asmenybe nėra jokios problemos. Tačiau, iš tikrųjų, čia yra nemaža problema. Štai, visi žinome, kad žmogus yra nemirtingas asmuo. Toks jis yra ne mūsų, bet Dievo sukurtas. Tačiau jo amžinoji laimė esmingu būdu priklauso nuo to, kokį pavidalą žmogus duos savo asmeniui. Tai yra teologinis asmenybės klausimo pastatymas.

Maždaug tą patį klausimą stato tėvas Tomas Žiūraitis daugiau filosofinėje plotmėje pirmojoje šio kolektyvinio leidinio studijoje. Beieškodamas mokslo, kuris galėtų atsakyti į klausimą, kas yra asmenybė, jis greičiau randa tuos mokslus, kurie negali atsakyti į šį klausimą. Atsakymo į asmenybės problemą negali duoti psichologija, nes ji dažnai per siaurai ima dvasinius žmogaus pasireiškimus, juos atsiedama nuo žmogaus esmės. Į šį klausimą

negali atsakyti ir filosofija, nes ji ima žmogų per daug bendrai. Jo negali atsakyti ir dorovės mokslas, bent tas, kuris yra suprantamas, kaip dorinių žmogaus pasisekimų suma, nes asmenybė ne būtinai lygiuojasi su žmogaus pasisekimais ir laimėjimais.

Besirūpindamas asmenybės klausimu, dr. T. Žiūraitis aiškina su egzistencialistine filosofija, kuri turi gerą žmogaus aktualumo supratimą. Tačiau iš kitos pusės, toje aktualybėje dingsta žmogus, kaip nekintama būtybė. Šiuo atžvilgiu jam geriau patinka Tomo Akviniečio "egzistencializmas", kuris viduramžiais drįso sakyti, kad gyvas žmogus yra labiau panašus

į Dievą, negu mirusio žmogaus siela.

Kai skaitome Žiūraičio mąstymus, atrodo, kad arčiausiai prie asmenybės supratimo jis prieina tada, kai jis kalba apie žmogaus vienybę. Kai žmogus pasiekia kuo didesnio suderinimo tų savo galių, kurias jis turi iš prigimties, ir uždavinių, prieš kuriuos jis stovi savo gyvenime, tada galima kalbėti apie jo vienybę. Jis tada darosi labiau panašus Dievui, kuris yra vieningas pačia savo prigimtimi. Žmogui tačiau pilnutinė vienybė yra ne vien prigimties, bet ir jo pastangų padarinys. Nei genialumas, nei originalumas, nei koks kitas dvasinis polėkis, pats vienas paimtas, Žiūraičiui nesudaro asmenybės pagrindo. Jį sudaro tik tobulas visų žmogų sudarančių dalykų derinys.

Labai įdomu, kad šiame tarp-

tatiniame kolektyviniame veikalė tėvo T. Žiūraičio studija yra įdėta kaip rinkinio vedamasis straipsnis. Ildefonso Betschard, neseniai miręs Einsiedeln benediktinas, kurio paminėjimui šis veikalas yra išleistas, pasižymėjo plačia pedagogine veikla ne tik Sveicarijoje, bet ir Austrijoje. Jis buvo daug dirbęs žmogaus gelmių psichologijos srityje. Dėlo rinkinyje yra įdėtas pasisakymas ir žymiojo pasamones tyrinėtojo C. G. Jung.

DER MENSCH ALS PERSOENLICHKEIT UND PROBLEM. Philosophische Ueberlegungen und psychologische Erfahrungen. Išleido Anton Pustet, Muenchen. Amerikoje knyga yra gaunama pas Adlers Foreign Books, Inc. 117 W. New York, N. Y. Kaina 14 dol.

V. Bgd.

R Ū T A

MARQUETTE PARKE
6812 So. Western, PR 8-3493

Čia gausite lietuviškus valgius, pri-taikytus jūsų skonii!

Atdara kasdien nuo 7 v. r. iki 8 v. v., o sekm. nuo 11 val. ryto iki 8 val. vakaro.

J. ir K. Baltramionai, Sav.

FREE WITH TOTAL PURCHASES

FUEL OIL!

TOTAL YOUR PURCHASES

RECHARGEABLE FLASHLIGHT
NEEDS NO BATTERIES

WITH 200 GALS.

HAMILTON BEACH PORTABLE MIXER

WITH 400 GALS.

BLACK AND DECKER 1/4" DRILL

WITH 900 GALS.

RONSON ELECTRIC SHAVER

WITH DELUXE FEATURES
WITH 1200 GALS.

GAPS PETROLEUM CORP.
GAPS HEATING & COOLING SERVICE
6641 S. WESTERN AVE. PR 6-6677

KAI ABEJOJAT DĖL SIUNTINIO
dovanų savo draugams į S.S.S.R.

PASINAUDOKITE ŠIUO SAUGIAUSIU KELIU:

1. Nuspręskite, ar jūs norit siusti siuntinį iš čia, ar dovanos užsakymą automobiliui, motociklui, siu-vamai mašinai, TV aparatui ar maisto siuntiniui.
2. Pasinaudokit patikimos firmos kuri turi geriausią reputaciją patarnavimu.
3. Pasitikrinkit, ar šios firmos patarnautojai yra pa-tyrę, kad galėtų tinkamai atlikti jūsų užsakymą.
4. Pasitikrinkit, ar ši firma yra oficialiai pripažinta.
5. Paieškokit firmos, kuri šios srities biznyje yra virš 30 metų. Paieškokit ir rasit:—

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.
Pagrindinė įstaiga: 716 Walnut Street
PHILADELPHIA, PA. 19106
Telefonas: WA 5-3455

Du kiemai automobiliams pastatyti
veltui. Į vieną galima įvažiuoti iš
Western Ave., o kitas užpakaly namo.

Chicago Savings AND LOAN ASSOCIATION

Duodame paskolas namams pirkti, statyti naujus namus arba perfinansuoti jūsų seną paskolą naujai susidariusioms jūsų sąlygoms. Atsiminkite, kad Chicago Savings labai lengva pasiekti telefonu ir pasiteirauti apie mūsų sąlygas. Dar geriau atvykti asmeniškai ir gauti nemokamą patarimą iš geriausio šios srities specialisto.

Svarbu pasirinkti vietą pinigams taupyti, bet dar svarbiau pasirinkti vietą, iš kurios gali finansuoti arba gauti paskolas savo namams ar apartamentui. Kviečiame bet kada užėiti, būsite nuosirdžiai sutiktas!

HANDY HOURS

Monday ..... 12:00 P.M.-8:00 P.M.
Tuesday ..... 9:00 A.M.-4:00 P.M.
Wednesday .. Closed All Day
Thursday .... 9:00 A.M.-8:00 P.M.
Friday ..... 9:00 A.M.-8:00 P.M.
Saturday .... 9:00 A.M.-12:30 P.M.

- Vacation Club
- College Bonus Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- Christmas Club
- Insured Family Savings
- Notary Public Service
- All types of Insurance
- Free community rooms for your organization meetings
- Cash checks and pay all family bills with our special money order checks. No service charge to members
- U. S. Postal Stamp Machine Service
- Sell and redeem U. S. Bonds
- Two large free parking lots
- Drive-in Window
- Save-by-Mail Kits
- Travelers Checks
- Safe Deposit Boxes

4

1/2%

Current Dividend on Investment Accounts

Marquette Parke -- Amerikos Lietuvių Sostinėje

6245 SO. WESTERN AVE., CHICAGO 36, ILLINOIS

GRovehill 6-7575

Chicago Savings & Loan Association žymesniųjų krašto finansinių įstaigų tarpe yra viena stipriausioji, saugiai ir pavyzdin-gai tvarkanti savo įstaigos reikalus. Mes nesiveržiame tapti pačia didžiausia įstaiga, bet dedame pastangas visuomet teikti geriausius patarnavimus mūsų taupymo ir skolinimo nariams, ir siekiame visada būti stiprūs finansiskai. Chicago Savings

bendrovė per visus 40 savo gyvavimo metų visuomet yra iš-mokėjusi savo taupytojams pilną taupomą sumą ir mokėjusi ne mažesnius, kaip 3% dividendus.

Šios bendrovės vadovybė ir šiandien tęsia tą patią atsarg-gią, bet protingą administravimo politiką, kuri apsaugo Jūsų santaupas ir neša gerus dividendus.

NAUJI LEIDINIAI

• **Stasys Yla, DIEVAS SU-TEMOSE.** Religiniai liūniai Lietuvos gyvenime. Išleido "Tėviškės Ziburiai". Aplankas dail. Telesfora Valiaus. Knyga 392 psl. Kaina 3.00. Gaunama "Drauge". Kaip knygos įvade kūr. Pr. Gaida - Gaidamavičius rašo, "Tai bene pirmas bandymas pažvelgti į lietuvių dvasinius liūnius. Iki šiol mes buvome įpratę domėtis kitų tautų garsiųjų žmonių dvasinėmis kovomis, religiniais didvyriais, ieškotojais, konvertitais. Rašytojai, pakaitininkai, pamokslininkai, mokytojai pavyzdžius daugiausia imdavo iš svetimtauciu. Atrodė, kad mes toje srityje nieko neturime, Pasirodo, ir mes turime pakankamai šviesių, išneriančių iš sutemų, tik reikia aktyviau apsidairyti ir juos sutelkti, kad būtų visiem prieinami. Šio leidinio autorius padarė gerą pažaidį ir kartu didelę paslaugą mūsų visuomenei paskelbdamas šią medžiagą". Prie šito dar tekėtų pridėti, kad tai nėra tik sausas, registracinis medžiagos paskelbimas, bet drauge jos įvilkinimas į kruopščiai sukirptą išraiškos ir kitokio literatūrinio apipavidalinimo rūbą, jog knyga yra skaitoma, kaip intriguojantis ir atrinkto žodžio romanas. Ir žinoma, skaitytojui darosi įdomiai smalsu, kai autorius paseka dvasios vingius tokių neeilinių asmenybių, kaip Biržiškos, Bilūnio, Čepinskio, Gravrogko, Krėvės, Kuzmos, Nauragio, Putvio, Šleževičiaus, Smėtonos, Šliupo ir kt.

• **TIKIŲ DIEVĄ.** Maldynas. Parengė kun. Stasys Yla. Išleido marijonai. Kalbinė pagalba prof. Prano Skardžiaus. Medžio garviūros dail. Jono Tričio. Spaudė Draugo spaustuvė 1964 m. Maldynas 702 psl. Kaina: tikros odos viršeliai ir paukuotais kraštais — \$8.00; viršeliai, imituojančiais odą, auksuotais pakraščiais — \$7.00 ir imituojančiais odą viršeliais, bet neuksuotais pakraščiais — \$5.00. Gaunama Drauge. Maldynan talpinama medžiaga suskirstoma į šešias didžiąsias dalis: 1. Laiko maldos — dieninės, savaitinės, mėnesinės, liturginiai metai... 2. Sventoji Mišių auka — sekmadienio Mišios, dialoginės Mišios, privačios Mišių maldos, mišparai... 3. Malonės šaltiniai — sakramantai, dorybės, įsakymai... 4. Pamaldumo būdai — atgailos psalmi, gaudūs verksmai, kryžiaus keliai, litanijos... 5. Žmogus bendruomenėje — asmeninės maldos, šeimyninės, parapiškos, organizacijų, tėvynės, žmonių... 6. Priedai — lietuviški poteriai, religiniai papročiai, kalendoriniai vardai ir kt. Visu savo pobūdžiu maldynas yra tikrai išskirtinis leidinys, kokio lig šiol savo kalboje vargiai ar beturėjome. Kaip buvo jau mūsų spaudoje išsireikšta, savo maldynan kun. Stasys Yla yra įglaudęs viską, ką galima rasti geriausio lietuviškoje maldos tradicijoje.

• **MITTEILUNGEN AUS BALTISCHEN LEBEN,** Nr. 3 (47), September 1964, 9 Jahrgang. Leidžia "Baltische Gesellschaft in Deutschland". Metinė prenumerata — DM 6. Adresas: Adam Gruenbaum, Muenchen 15, Lessingstr. 5, W. Germany. Kruopščiai paruostų straipsnių ir informacinės medžiagos vokiečių kalba sąsiuvinis, liečiantis lietuvių, latvių ir estų nūdieninę ir praeities kultūrinę ir politinę situaciją. Pastarajame numery lietuviškąjį sektorių sudaro A. Geručio straipsnis apie Adam Gruenbaum, pateikta taipgi gana ryški informacija apie Katalikų Bažnyčios padėtį šiandieninėje Lietuvoje, bei kultūrinės veiklos kronika iš abiejų geležinės uždangos pusių. Knygų recenzijų skyriuje lietuviškąjį sekto-

rių liečia šios, ten aptariamos, knygos: Kurt Forstreuter "Deutschland und Litauen im Mittelalter"; Otto Bong "Bevor es dort Russen gab" ir Dr. N. E. Sūdūvio "Alein, ganz alein" (Widerstand am Baltischen Meer). Sios recenzijos pasirašytos rkl inicialais, leidinius aptaria labai koncisuotai, bet su rimtu akademinu įvalgumu, nevengiant ir savų sugestiųjų bei reaguojant į autorių prasielkimus su tikrove, kaip šiuo kartu taikliai padaryta, pristatant Otto Bong knyga.

• **SALEZIEČIŲ 1965 M. KALENDORIUS** bus pats spalvingiausias iš visų lietuviškųjų kalendorių. Jame tik akį traukiantieji daugelio spalvų religiniai ir pasaulietiški didžiuliai paveikslai ir visa eilė saleziečių gimnazijos moksleivių — lietuvių vaizdų; skaitymų nėra, tik kiekvieno mėnesio kalendoriaus lentelė. Kalendorius sieninis, daugeliui tai bus kambario puošmena, nors modernesnio meno atstovai ilgėsis jame naujūmų.

• **Bronius Milašius, ZVLGSNIS ATGAL.** Išleido "Rūtos" leidykla Toronte, Kanadoj, 1964 m. Knyga 174 psl., kaina 2.00. Tai daugiau asmeniškai atsiminimai, tikriausiai Milašiu ir iš dalies Milių šeimos istorija. Atrodo, veikėjai tikri ir neblogai pavaizduoti. Keletas charakterių yra gana ryškių ir įdomių. Knygą redagavo rašyt. J. Krali-

Arch. J. Mulokas. Altorius Daytono, Ohio, lietuvių bažnyčioje.

kauskas, todėl nėra didesnių kalbinių užkliuvimų ir gerai skaitosi. Kartais autorius pasimeta ir vietoj trečiojo asmens pradeda vartoti pirmąjį asmenį, arba atvirksčiai, tačiau šiaip knyga, daugiau vaizduojanti Lietuvos kaimą prieš Pirmąjį pasaulinį karą, yra įdomi. Paličiama ir pirmieji atsikūrusios Lietuvos metai. Mėgstančiam skaityti šis nepretenzingas leidinys gali padėti praleisti vieną kitą valandėlę.

• **Dr. Julijus Bračas: DAS DEUTSCHLAND - UND RUSLAND BILD DER LITAUER, LETTEN UND ESTEN.** (Lietuvių, latvių ir estų vaizdas apie

Vokietiją ir Rusiją.) Leidinyje: Das Deutschland - und Russlandbild unserer osteuropaischen Nachbarn. Referate des vierzehnten Barsinghausener Gespraches, Leidėjas: Arbeitskreis fuer Ostfragen Hannover. Verlag Gerhard Rautenberg, Leer (Ostfriesl.) 1964, psl. 51—70.

Barsinghausene prie Hannoverio kai kurios vokiečių tremtinių organizacijos jau eilę metų ruošia studijų dienas Rytų Europos klausimais. 1962 m. įvyksiam 14-me "Barsinghauseno pokalbyje" pakviestieji čekų, lenkų ir pabaltiečių atstovai buvo prašyti painformuoti apie tautų sąmonėje susiformavusį Vokietijos bei Rusijos vaizdą. Pabaltiečius atstovavęs lietuviškai kalbąs ir ne tik Latvijos, bet ir Lietuvos istorijos problemas, o taip pat mūsų iševijos nuotalkas puikiausiai pažįstąs autorius šį uždavinį atliko meistriskai.

Dr. Bračo referatas labai svarbus visiems besidomintiems Lietuvos - Vokietijos santykių problema. Gili padėka priklauso autoriui už nuoširdų lietuviškųjų pozicijų gynimą, ypač Klaipeidos klausime, paneigiant 1939 m. Ribbentropo - Urbšio "sutarties" šiandieninį legalumą. Tai kaip tik labai supykino pokalbio dalyvį dr. Marciana, "Goettingen Arbeitskreis" atstovą, kuris kritikavo dr. Bračo, tariamai išėjusį už pokalbio temos ribų. Leidinyje rašime pilną dr. Bračo referato tekstą ir pabaigoje referatų bei diskusijų santrauką. Jos sudarytojas pastorius Petersmannas pakartoja dr. Marziano "mokslą" ir nel-

bai mandagioje formoje puola dr. Bračo, tarytum jis būtų kaltas, kad istorinių aplinkybių pasėkoje pabaltiečių tautų sąmonėje susidarė gan tamisus Vokietijos vaizdas (psl. 118—123). Dr. Bračo referatą reikėtų išversti į lietuvių kalbą ir išleisti atskirai Tokiame leidinyje dr. Bračas galėtų taip pat atsakyti savo užpuolėjams. (rs)

• Iš lietuvių dailininkų veiklos Australijoje. Australijos lietuvių dailininkai V. Ratas ir L. Urbonas su savų 12 darbų dalyvauja Sydnejaus "The Bennox" galerijos ten surengtoje parodoje.

Daugelį premijų laimėjęs lietuvis dailininkas H. Salkauskas neseniai gavo Ryde miesto savivaldybės premiją už akvarelinių darbų to miesto surengtoje konkursinėje parodoje.

Melbourne savo grafikos ir piešinių parodą surengė taipgi dail. Adomas Vingis.

Pristatome Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMIŲ MEDŽIAGA

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITVINAS, Prez.
3039 S. Halsted St., VI 2-1272
Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai
Raštinė atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

FOTOGRAFAS
ŽAVIOMS NUOTAKOMS

THE Paul STUDIO
home of MODERN photography

Portraits • CANDIDS
1213 S. MORGAN ST. Yards 7-5858

VANDER WAGEN
ANGLYS
SINCLAIR ALYVA
Sinclair HEATING OIL SuperFlame
3605 West 63rd St. PORTSMOUTH 7-8020

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Patikima ir žinoma firma Amerikoje, turinti daugelio metų patyrimą leidžiamiems siuntiniams į USSR — PRANEŠA:

Eilėje garantuojamų užsakymų sovietinės gamybos prekės, kaip tai: **AUTOMOBILAMS, ŠALDYTUŲMS, TELEVIZIJOS APARATAMS** ir kt., pats gavėjas gali pasirinkti dovanas už bet kokio dydžio sumą.

JŪS taip pat galite užsakyti **MAISTO PRODUKTŲ DOVANAS** giminėms, esantiems USSR. Pristatymas skubus iš produktų sandėlių, esančių **SOVIETŲ SĄJUNGOJE**. Kainos prieinamos.

Katalogų prašykite bet kuriame mūsų skyriuje arba Vyriausioje Įstaigoje:

45 West 45th Street
New York 10036, N. Y., Room 1101
Tel.: CI 5-7905.

Taupykite

MES MOKAME **4 1/2%** ANT VISŲ SASKAITŲ

Daugiau kaip 50 metų sąžiningai patarnaujame lietuviams.

Kiekviena sąskaita ligi \$10,000 apdrausta Federalinės valdžios agenturoje

August Saldukas, Prezidentas
4040 Archer Ave. Chicago, ILL. 60632
Telef. CL 4-4470

Lietuviška valgykla. Gražiausias lietuviškas restoranas, kuriame gaminami lietuviški valgiai.

Atdara nuo 6:00 valandos ryto līdz 8:00 valandos vakaro.

"PALANGA" RESTAURANT
6918 So. Western Ave. — GR 6-9758
JADVYGA ir JUOZAS BARTKUS, Savininkai

AUKSTOS KOKYBĖS DEIMANTAI
AUKSINIAI PAPUOSALAI
IMPORTUOTI LAIKRODŽIAI

MARKS BROS. JEWELERS
100 S. State St.
IRA MARKS, President
ST 2-6800

J I B VARTODAMAS NEBŪSI NEI PLIKAS NEI ŽILAS.

J I B vartojo 16 savaičių, pusę metų, vienus metus. J. Gryczewskio paveikslai parodo, kad J I B vaistai **ATAUGINA PLAUKUS**, išgydo pleiskanas, šašius, niežėjimą, sulauko plaukų slinkimą, atgauna natūralią plaukų spalvą. **MOTELIMS IR VYRAMS**, 100 proc. garantuoti.

J I B vaistai Regist. Wash., D. C. Įrašyti vaistų kataloge, REP-BLAUE-BOOK, PAT. J I B. Laboratorija gauna iš J.A.V. Canados ir iš Europos valstybių klientų daug padėkos laišku už gerą J I B vaistų veikimą.

J I B 8. Oz 16 savaičių vartojimui \$5.50, jei COD, dar 60c. Užsakymus su Money Orderiu, reikla tikite toliau.

J I B LABORATORIJA, 1437 So. 49th Ave., Cicero, Illinois 60650
ir **DRUG STORE**, 5000 West 16th Street, CICERO, ILL. 60650

Automobilio nelaimės atveju skambinkite
(In case of accident call)
GR 6-7777 24 hour towing service
Karoserijos taisymas, stabdžiai, motorai, tepimas ir smulkūs pataisymai.

BODY & FENDER WORK
PAINTING, MECHANICAL REPAIR
2423 W. 59h St., Chicago, Ill., 60629
Savininkas — MIKAS ČESAS

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. Lafayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING

4 1/2% Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D.
Dividendi mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: ANTRAD. ir PENKT. 9 v. r. iki 5 v. v.
PIRM. ir KETV. 9 v. r. iki 8 v. v.
SEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiad. uždaryta

Mūsų erdviuose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

LIETUVIŲ ISTAIGA
ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atdara pirmad. ir ketvir. 9-9 val., antr., treč., ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 po pietų

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus ar šiaip ką apdrausti, reikla laukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi liūti-klus neturėsite jokių nemalonumų.

GENERALINIAI AGENTAI ŠIŲ kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE CO.
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE CO.
WESTERN CASUALTY & SURETY CO.

Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntral 6-5206

Kultūrinė Kronika

● Kultūriniai akcentai "Draugo" redakcijos patalpose. "Draugo" redakcijos fojė (4545 W. 63rd St.) šiuo metu vyksta Giedrės Zumbakienės tapybos ir emalio darbų paroda, kurioje žiūrovų akį patraukia didesnių išmierių aliejaus drobės ir labiau miniatiūrinės emalės. Paroda galima lankyti redakcijos darbo valandomis, šokiadieniais, šeštadieniais iki 12 val., sekmadieniais paroda uždaryta, tęsis iki sausio mėn. 29 d.

Tose pačiose "Draugo" redakcijos patalpose gruodžio mėn. 27 d. (trečiąją dieną Kalėdų, sekmadienį) 3 val. popiet įvyks poeto Vytauto Mačernio 20 metų mirties sukakties minėjimas. Paskaitos žodžiu Vytautą Mačernį, kaip poetą ir kaip žmogų, pristatys Kazys Bradūnas, o aktoriai Kazys Veselka ir Leonas Barauskas skaitys rinktinę Vytauto Mačernio kūrybą. Minėjimą ruošia jaunieji šatrijiečiai, kviesdami lietuvių literatūros bičiulius jame atsilankyti.

"Draugo" redakcijos patalpose šiuo metu taipgi dar tebevyksta ir retų mūsų religinių leidinių parodėlė, vaizduojanti jų raidą nuo Mikalojaus Daukšos ligi Stasio Ylos. Galima pamatyti įdomių pirmųjų lietuviškosios rašytos pavyzdžių, retų spaudos draudimo leidinių ir kitų jau unikuminių spausdinių.

● Sol. Jono Vaznelio dainų ir arijų plokštelė, kaip graži dovana šių metų Kalėdoms, įrekorduota Jono Ralio ir išleista Jono Karvelio, tik ką pasirodė viešumoje. Solisto rečitaliui akompanuoja Aleksandras Kuciūnas. Plokštelės aplanku viršelis K. Veselkos. Jau gaunama J. Karvelio prekybos namuose 2715 W. 71 St., Chicagoje. Kaina \$5.00.

● Paruoštos dvi Vlado Jakubėno dainos Alonos Stempuzienės plokštelė. Solistė Aldona Stempuzienė, šiuo laiku viešinti Vokietijoje, iš Stuttgarto kreipėsi į kompozitorių Vladą Jakubėną, prašydama skubiai paruošti kamerinio orkestro sąstatui dvi jo harmonizuotas liaudies dainas — "Piemėnų raliavimą" ir "Plaukia antelė" — ryšium su jos ruošiamą plokštelę. "Piemėnų raliavimas", A. Stempuzienėi pagėdaujant, buvo jau anksčiau suorkestruotas pilnam simfoninio orkestro sąstatui ir atliktas su orkestru, dainininkei viešint Kolumbijoje ir vėliau, pačiam autoriui dirguojant, "Vienybės" jubiliejiname koncerte Brooklyne su "Symphony on the Air" orkestru sąstatu. Tiek "Piemėnų raliavimas", tiek "Plaukia antelė" sudaro ypač gražiai atliekamus numerius A. Stempuzienės repertuare.

Solistės A. Stempuzienės prašymas buvo komp. Vlado Jakubėno skubiai įvykdytas, ir abi partitūros su balsais jau išsiųstos į Stuttgartą kompozitoriui Dariui Lapinskiui. "Piemėnų raliavimo" partitūrą autoriui teko iš naujo perrašyti, gerokai

pakeičiant sumažinto sąstato pučiamųjų partijas, bet beveik nekeičiant stygininkų; ačiū dainos, autorius nuomone, gražiai tinka numatyto kamerinio sąstato orkestrui. Stygininkų balsus multiplikavo J. Kreivėnas nuosavu fotokopijų aparatu.

● A. Rannit — Tarpt. akademijos Paryžiaus narys. 1964 m. gruodžio 5—6 d. Paryžiuje įvyko L'Academie Internationale Libre des Sciences et des Lettres visuotinis metinis susirinkimas, kurio metu, Lietuvos pasiuntinybės Paryžiuje patarėjo prof. dr. J. Baltrušaičio pristatymu į Akademijos narius buvo priimtas estų rašytojas Aleksis Rannit, dirbęs Yale universitete JAV-se, dažnu atveju neatšokęs ir nuo lietuvių kultūrinio gyvenimo talkos.

● Lietuvių grafikai Leningrade. Gruodžio 3 d. ten atidaryta lietuvių grafikos paroda. Joje eksponuoti per pastaruosius trejus metus sukurti lietuvių grafikų darbai. Ir šiandieninė okupuoto krašto grafika savo kūrybiškumu yra kur kas pralenkusi baisiam atsilikime sustingdytą tapybą. Grafikų darbus daugiau dar ir jaučiama bandymų prasiveržti pro komunistų partijos primestus varžtus šio tokio modernizmo kryptimi. Jauniesiems lietuviams grafikams šitai ne vienu atveju yra pavykę, remiantis į giliai lietuvių liaudies meno tradiciją ir į nepriklausomybės meto mūsų grafikų laimėjimus. Šitai ypač pastebime A. Makūnaitės ir kitų ryškėsių jaunųjų grafikų kūryboje.

● Vilniaus universitetas — Europos televizijos teatruose — tokia žinią paskelbusi Vilniaus "Tiesa" nurodė, kad 1964 m. gruodžio 1 d. Vilniaus televizijos laida bus transliuota daugelio Europos kraštų televizijų (greičiausia — tik sovietinio bloko kraštuose — E.). Parodyti universiteto centriniai rūmai, mokslinė biblioteka, istorinės Vilniaus universiteto salės, laboratorijos, auditorijos. Apie universiteto darbus sovietiniame laikotarpyje kalbėjo jo rektorius akademikas prof. J. Kubilius.

VERTAS DĖMESIO PRANEŠIMAS:

didžiausias pasirinkimas visoje Amerikoje ar net visame pasaulyje keletas pavyzdžių:

1. Čia gausite visas knygas lietuvių kalboje, gaidas, plokšteles.
2. Odos, medžio, gintaro ir kitokius rankdarbius, kurie primena Lietuvą.
3. Šveicarų laikrodžius OMEGA, LONGIN ir kitokius.
4. Aukso, sidabro, kristalo ir keramikos dalykus.
5. Plunksnakočius 14 kt. aukso su garantija iki 25 metų ir kitokias.
6. Rašomas mašinėles su lietuvių ir kitų kalbų raidynais.
7. Akordeonus, patefonus ir kitus muzikos instrumentus ir daug kitų prekių. Ruošdamiesi bet ką pirkti pasiteiraukite prieš tai pas mus ir įsitikinsite, kad kainos jums bus žymiai prielanesnės nei kitur. Virš minėtas prekes pasiunčiame į Lietuvą ir į kitas pasaulio šalis.

JONO KARVELIO PREKYBOS NAMAI
2715 W. 71 Street Chicago, Illinois 60629
Tel. 471-1424

Iki Kalėdų krautuvė atdara kiekvieną dieną iki vėlmos.

Kūrybingaisiais metais. Poetas Vytautas Mačernis (dešinėje) 1943 metų vasarą su draugais Paulium Jurkum (viduryje) ir Juozu Jurkum savo tėviškės laukuose. Poeto Vytauto Mačernio mirties dvidešimtmečio minėjimas, rengiamas jaunųjų šatrijiečių, įvyks "Draugo" redakcijos patalpose gruodžio mėn. 27 d., 3 val. popiet.

FILMŲ ĮVAIRUMAI

STASĖ SEMENIENĖ

Populiarioji trejukė naujoje romantiškoje komedijoje

Prieš penkerius metus buvo sukombinuota ekrane sujungti populiariąją Doris Day, labiausiai pritraukiančią į teatrus publiškumą ir moterų pamėgtą Rock Hudson romantiškoje komedijoje "Pillow Talk". Pasisekimas leidosi per kraštus. Statytojams suradus formulę, kaip pritraukti tik prie televizijos sėdinčiąją publiką į teatrus, po to sekė jų "Lover Come Back", o dabar labiausiai iš visų pralinksminti romančiška komedija, spalvotas filmas "Send Me No Flowers".

Doris yra vėl darbščioji namų šeimininkė Judy Kimball. Tik

ši syki jos problema yra jos gražiai nuaukęs vyras George (Rock Hudson), kuris yra hipochondriškas (turis daugiau vaistų, kaip pas patį vaistininką). Lįsdamas kur nerelkia savo gydytojo kabinete, sužino, kad nebelgai begyvens. Savo baimę išsako draugui ir kaimynui Arnold (Tony Randall). Abu nutaria ieškoti būsimai našlei gero vyro. Iš čia kyla įvairūs nesuspirtimai bei juokingiausios komplikacijos.

Rock Hudson pradžiuoja pažengusiu laisvumu bei natūralumu. Doris miela, simpatiška ir juokinga, kaip visados. Daugiausia gi juoko išsukia talentingasis komiškasis Tony Randall.

Filme daug sveiko humoro ir giedro dialogo. Suaugusiems ir jaunuoliams puiki, lengvesnio turinio, šviesi pramoga.

— Moteris stovinti ant aukštų kulniukų batų daro spaudimą tokį didelį į tą mažą plotą, kaip dramblis koja. Liverpulio dr. Ahmen teigia, kad tokiu kulniniu muštynėse moteris vyrui prakirto galvą ir po to vyras prarado kalbą. Be to kitose muštynėse moteris kulnėmis yra padarę daug sužalojimų.

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams, skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago Virginia 7-7258-59

Stirbis Fuel Oils

Aliejus virtuvei ir krosnim. "Geresnė ir pigesnė alyva"

Tel. Hemlock 4-6264

PETER STIRBIS

6741 So. Maplewood Ave. Chicago 29, Illinois

FRANK'S T. V. & RADIO, Inc.

3240 S. HALSTED ST. Tel.: CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ, PARDAVMAS IR TAISYMAS ORG VESINTUVAI — AIR CONDITIONING

Kas tik turi gerą skonį,

Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

TURI DVI KRAUTUVES CHICAGOJE:
BRIDGEPORTE, 3207 S. Halsted St., Victory 2-4226
Vedėjas E. RUDAITIS
FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 S. Western, P. Resp. 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmad. ir ketvirt., nuo 9 iki 9:30. kitom dienom nuo 9 iki 6 v.v. Penktadieniais vakare iki 9:30 val. vakaro. Sekmadieniais atdara nuo 12 val. iki 5 val. popiet.

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE

5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202
DECEMBER — GRUODŽIO 17, 18, 19 D. D.

POPULAR BRAND OF IMPORTED COGNAC	Fifth \$4.98
NAPOLEON V.R.Q.P. COGNAC	Fifth \$5.98
POPULAR BRAND OF CANADIAN WHISKY	Fifth \$4.98
GRAIN ALCOHOL 190 Proof U. S. P.	Fifth \$4.89
RICCADONNA VERMOUTH IMPORTED	
Dry or Sweet 30 oz. Bottle	\$1.29
SKAIDRIJOJI 80 Proof VODKA	Fifth \$2.98
COSENIER IMPORTED Blackberry, Apricot or Cherry LIQUEUR	Fifth \$3.49
ANTON RIEMER-SCHMID IMPORTED German Cherry or Half & Half LIQUEUR	Fifth \$4.98
TRYS DEVYNIOS (999) LIQUEUR Lithuanian Type Bitters	Fifth \$3.79
LOWENBRAU or WURZBURGER BEER	
Case of 24 — 12 oz. Throw Away Bottles	\$7.95

DRAUGAS, šeštadienis, 1964 m. gruodžio 19 d.

WIDE WORLD TRAVEL, INC.

9727 So. WESTERN AVENUE

TELEF.: BE 3-1104 — GA 2-0640

Amerikos pirmoji lietuvių kelionių agentūra, atstovaujanti visas aviacijos, laivų, geležinkelių ir busų linijas.

Sutvarkome visus kelionių reikalus be ekstra išlaidų. Parduodame tiketus į visus pasaulio kraštus. Padedame atvežti Lietuvoje likusius gimines. Duodame patarimus įvairiais įvažiavimo klausimais.

WALTER RASK - RASCIAUSKAS, Prezidentas

Petkus

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS

2533 West 71st St. Telef. Grovehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero, Townhall 3-2108-09
AIKŠTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

MAZEIKA & EVANS

FUNERAL HOME

THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS

4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2

4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

PIRKITE DABAR TIESI OG NUO
MR. NELSON SAVININKO

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

3911 West 111th Street

Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste

Telef. — CEDarcrest 3-6335

Vienas blokas nuo kapinų

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYCIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų

2448 WEST 63rd STREET
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LAKAWICZ

2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2814 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-6672

PETRAS BIELIONAS

4348 S. CALIFORNIA Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANICA AVE. Tel. YARds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Tel. YARds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

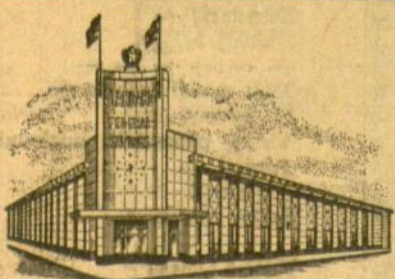
JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YARds 7-1188—1189

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLYmple 2-1003

Remkite tuos, kurie skelbiasi dienr. Drauge.

STANDARD FEDERAL

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4192 ARCHER AVE. — CHICAGO, ILLINOIS 60632
Telef.: VIRginia 7-1141

TURTAS — \$90,000,000

REZERVAI — \$8,800,000

Už taupmenas mokame dividendus kas 3 mėnesiai

PASKOLO NAMAMS ĮSIGYTI AR TAISYTI

VALANDOS: Pirmadieniais 9 iki 8 v. v. Antradieniais 9 iki 4 v. v. Trečiadieniais — nedirbama. Ketvirtadieniais 9 iki 8 v. v. Penktadieniais 9 iki 4 v. v. Šeštadieniais 9 iki 12 v. v.

JUSTIN MAKIEWICH, Jr.,
Prezidentas

AKADEMINĖS PROŠVAISTĖS

Leidžia Lietuvių Studentų Sąjunga.
Redaguoja Ramunė Kviklytė, 5747
S. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629

Keturioliktasis visuotinis studentų suvažiavimas

Keturioliktasis Lietuvių studentų sąjungos visuotinis suvažiavimas įvyko lapkričio mėn. 26-29 d. Detroito, Michigan, Statler Hilton viešbutyje. Suvažiavime dalyvavo per 500 studentų. Tai pirmas suvažiavimas sąjungos istorijoje, kur dalyvavo toks gausus būrys jaunimo. Suplaukė studentai iš Omahos, Chicagos, Urbanos, Ann Arbor, Detroito, Clevelando, Rocheste-

legalumą, nario mokesčių, suvažiavimo prezidiumą ir kt. Ketvirtadienį pradėjo rinktis studentai iš visų Amerikos ir Kanados kampų. Dauguma visai naujų veidų, bet netrūko ir sąjungos veteranų. Ketvirtadienį Ateitininkų studentų sąjungos naują centro valdybą, kuriai vadovauja energingas niujorkietis Antanas Vainius, jau rinko balsus ir pasiūlė savo kandidatus

Studentai domisi prezidiumo rinkimais

rio, Toornto, Hamiltono, Washingtono, Baltimorės, Philadelphijos, Buffalo, New Yorko, New Jersey, Bostono, Worcesterio, net iš tolimos Floridos.

Suvažiavimą gražiai aprašė ir amerikiečių spauda. Detroito burmistras Jerome Cavanaugh, susižavėjęs lietuvišku jaunimu, dėjo pastangas, kad Lietuvių pasaulio jaunimo kongresas vyktų Detroito. Ir buvo labai keista, kad lietuviškoji Detroito visuomenė šiam suvažiavimui neparodė bent kiek panašaus dėmesio. Labai mažai matėsi vyresnių veidų paskaitose, o dar mažiau matėsi šeštadienio vakarinėje programoje, kuri buvo specialiai ir rengta Detroito visuomenėi. Tenka pastebėti, kad kaip tik tą patį savaitgalį Detroito visuomenė surengė keletą paskaitų pati sau. Kaip girdėti, Detroito visuomenė dabar jau nori, kad Jaunimo kongresas vyktų Detroito, bet kai turėjo progos šį jaunimą paremti, visuomenė visai šalta nuo jo nusigrėžė.

Lietuviška daina ir žodis skambėjo visame viešbutyje šio suvažiavimo metu. Net ir viešbučio tarnautojai išmoko keletą lietuviškų žodžių. Be dainų, šokių ir baliukų, buvo apstu ir rimtesnės programos. Pirmą kartą suvažiavimų virtinėje paskaitų metu visos kėdės buvo užimtos. Tarp jaunų studentų matėsi ir keletas alumnų, kurie šiame suvažiavime dalyvavo kaip svečiai. Daugumas alumnų 1958 metais, kada suvažiavimas vyko taipgi Detroito, buvo ano suvažiavimo rengėjai. Alumnai prisipažino, kad šis suvažiavimas ne tik buvo gausesnis, bet ir jo programa įdomesnė.

Padėkos dienos išvakarėse rūpestingi CV nariai jau įsikūrė viešbutyje, savo būstinėje, Executive Suite 1410. Šiame kambaryje vyko visokiausi posėdžiai ir buvo padaryti svarbiausi sprendimai. Čia nuo ryto iki vakaro vyko derybos ir ginčai apie dabartinės Centro valdybos

kuris kaip tik laukia daugiau paramos iš alumnų. Ketvirtadienio popiečiu vyko skyrių veiklos pranešimai ir Sąjungos seminaras, kurį pravedė Gabrielius Gedvila ir Irena Sabaliūnaitė. Seminaras buvo įdomus ir naudingas. Buvo nagrinėta dabarties vadovo broūžai ir jo veikla. Vakare vyko atskirų ideologinių organizacijų susipažinimo vakarai. Visų šokiai buvo labai įdomūs ir linksni. Ateitininkai suruošė "integraciją", akademikai skautai linksminosi "Kiškiukų klubelyje", imituodami "Playboy Club", o Neolitanai iškilmingai praleido savo vakarą Shelton viešbutyje. Penktadienį Lietuvių studentų sąjungos pirmininkas Algis Zaparackas atidarė suvažiavimą, pagerbdamas Sąjungos bičiulį dr. Julijų Kaupą, kurį Detroito skyrius 1962 m. buvo pristatęs į Sąjungos garbės narius. Dr. Julius Kaupas pavasarį mirė, nesulaukęs iš Sąjungos tinkamos padėkos už jo įdėtą darbą. Po atidarymo žodžio sekė prezidiumo rinkimai. Bostono skyrius kartu su ateitininkais siūlė A. Sužiedį pirmininku suvažiavimui. Neolitanai pristatė R. Gulbiną, o Algis Zaparackas kartu su visa centro valdyba siūlė Vytautą Miselį ir Arūną Udrį. Pirmininkais buvo išrinkti Vytautas Miselis ir Arūnas Udrys. Šio suvažiavimo tikslas buvo išnagrinėti ir aptarti dabartinį studentą. Šia tema kalbėjo Antanas Saulaitis, SJ, ir Paulius Žygas. Paskaitų santraukos bus atspausdintos vėliau. Penktadienį vakare dailininkas Raulinaitis skaitė paskaitą apie meną. Studentai taipgi turėjo progos pamatyti jaunųjų menininkų parodėlę, kurią suruošė Algis Jokubaitis ir Danguolė Majauskaitė. Vytautas Raulinaitis tai tikrai yra pavyzdingas Lietuvių studentų są-

Šių dienų studentė apipila klausimais paskaitininkus...

sių suvažiavimo prezidiumą. Prieš susipažinimo vakaro šokius ateitininkai susirinko į Detroito Lietuvių namus aptarti savo organizacinių reikalų bei klausimų, sietinų su Studentų sąjunga. Skautai akademikai šiame suvažiavime atrodė daugiau pasimetę. Korporacijos pirmininkui Romui Jokubauskui toks suvažiavimas buvo pirmutinis. Vieni skautai akademikai palaukė savuosius, o kiti kitus. Neolitanai jau turėjo nemažą skaičių saviškių suvažiavime ir bandė įstatyti savo narius į prezidiumą. Gaila, kad nei vienas jų centro valdybos narių nedalyvavo suvažiavime. Santara - šviesa irgi dalyvavo šiame suvažiavime. Santaros alumnai aktyviai dalyvavo suvažiavime ne tik talkindami Sąjungai, bet ir bendradarbiaudami su jaunimu,

Antanas Saulaitis, SJ, (kairėje) ir Paulius Žygas ruošiasi paskaitoms. Viduryje sėdi CV Užsienio skyriaus vedėja Birutė Augustinavičiūtė.

kuris kaip tik laukia daugiau paramos iš alumnų.

Ketvirtadienio popiečiu vyko skyrių veiklos pranešimai ir Sąjungos seminaras, kurį pravedė Gabrielius Gedvila ir Irena Sabaliūnaitė. Seminaras buvo įdomus ir naudingas. Buvo nagrinėta dabarties vadovo broūžai ir jo veikla.

Vakare vyko atskirų ideologinių organizacijų susipažinimo vakarai. Visų šokiai buvo labai įdomūs ir linksni. Ateitininkai suruošė "integraciją", akademikai skautai linksminosi "Kiškiukų klubelyje", imituodami "Playboy Club", o Neolitanai iškilmingai praleido savo vakarą Shelton viešbutyje.

Penktadienį Lietuvių studentų sąjungos pirmininkas Algis Zaparackas atidarė suvažiavimą, pagerbdamas Sąjungos bičiulį dr. Julijų Kaupą, kurį Detroito skyrius 1962 m. buvo pristatęs į Sąjungos garbės narius. Dr. Julius Kaupas pavasarį mirė, nesulaukęs iš Sąjungos tinkamos padėkos už jo įdėtą darbą.

Po atidarymo žodžio sekė prezidiumo rinkimai. Bostono skyrius kartu su ateitininkais siūlė A. Sužiedį pirmininku suvažiavimui. Neolitanai pristatė R. Gulbiną, o Algis Zaparackas kartu su visa centro valdyba siūlė Vytautą Miselį ir Arūną Udrį. Pirmininkais buvo išrinkti Vytautas Miselis ir Arūnas Udrys.

Šio suvažiavimo tikslas buvo išnagrinėti ir aptarti dabartinį studentą. Šia tema kalbėjo Antanas Saulaitis, SJ, ir Paulius Žygas. Paskaitų santraukos bus atspausdintos vėliau.

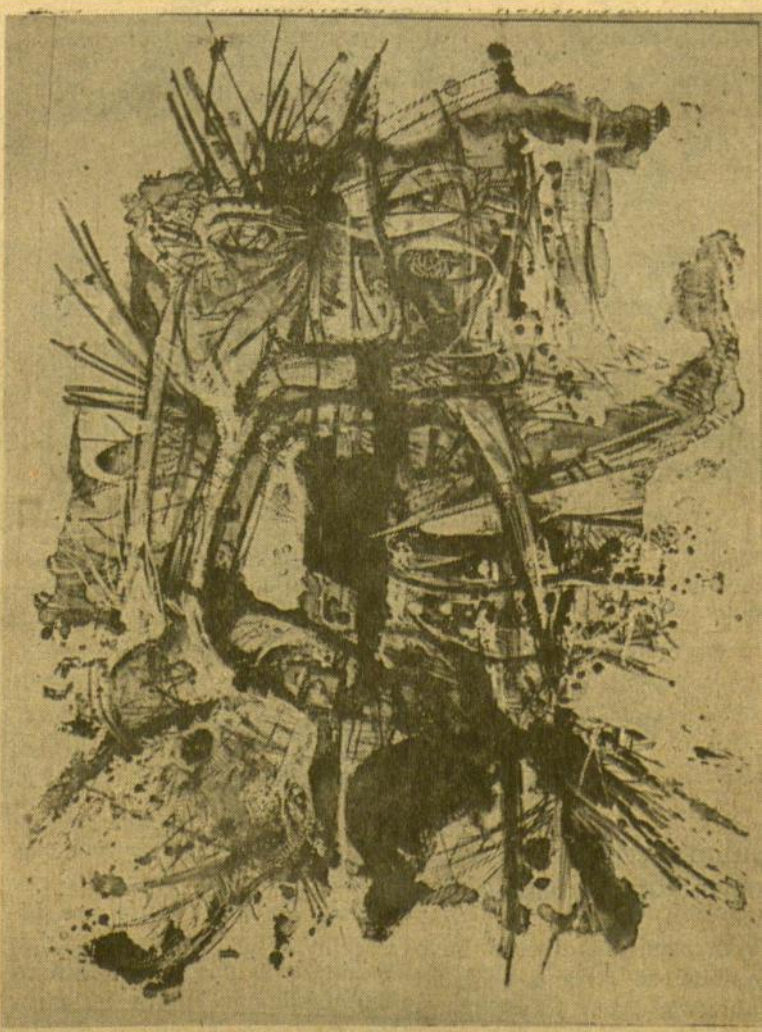
Penktadienį vakare dailininkas Raulinaitis skaitė paskaitą apie meną. Studentai taipgi turėjo progos pamatyti jaunųjų menininkų parodėlę, kurią suruošė Algis Jokubaitis ir Danguolė Majauskaitė. Vytautas Raulinaitis tai tikrai yra pavyzdingas Lietuvių studentų są-

jungos alumnas. Jis surado laiko paruošti labai įdomiai ir įspūdingai paskaitai ir dar išvykdamas paaukojo sąjungai \$10.00.

Po paskaitos prasidėjo šokiai iškilmingoje Hilton viešbučio salėje. Programą išpildė juokdariai iš Clevelando - Vyta-

Bendras Lietuvių studentų sąjungos suvažiavimo Detroito vaizdas

Romas Viešulas Toro... Toro... (litografija)

KORPORACIJOS ŠVENČIA METINES ŠVENTES

Jau seniai baigėsi vasara. Iškylos, laužai, linksmos vasaros stovyklos. Knygų prislėgtam studentui liko tik gražūs prisiminimai. Studentiška veikla pakrypo į kitą pusę. Vakara, atsikratę knygomis, einame į susirinkimus, važiuojame į suvažiavimus, taupom pinigus, kad galėtumėm smagiai pasilidinti žiemos stovyklose. Didžiausias rudens įvykis ne vienai korporacijai yra iškilminga metinė šventė, kurioje vieną kartą per metus susiburia visi esantieji ir buvusieji korporantai.

KORP! GINTARAS

Lapkričio 21 dieną Jaunimo centre, Chicagoje, įvyko Korp! Gintaro aštuntoji metinė šventė. Šventės metu korporacijos spalvomis pasipuošė 9 junjorai ir 1 junjorė. Senjorai Šarūnas Tauras, Danguolė Urbonaitė ir Stepas Lukauskas buvo pakelti į filisterius. Istorikei dr. Vandai Sruogienei, dailininkui Algirdui Kurauskui ir ekonomistui A. T.

Antanaičiui buvo suteiktos garbės filisterių spalvos. Šventės metu buvo pristatyta ir nauja valdyba, kurią sudaro: Gintaras Reklaitis - pirmininkas, Audrius Aglinskas - vicepirmininkas, Marytė Mazeikaitė - sekretorė, Gintaras Naudžas - laivūnas, Raimundas Kazlauskas - tėvūnas, kandidatai - Danguolė Urbonaitė ir Gintaras Barkauskas.

Korporantai Naujus Metus žada praleisti, beslidindami savo žiemos stovykloje, kuri įvyks Pottawatamie Resorte. Stovyklos pradžia ir linksmas senų metų išlydėjimas ir Naujų Metų sutikimas įvyks gruodžio 31 dieną.

Kaip per praėjusius aštuonius metus, taip ir ateinančiais metais Korp! Gintaras žada tęsti savo kultūrinę veiklą. Rudenį korporacijos iniciatyva pasirodys dail, Romo Viešulo darbų knyga. Be to, metų eigoje yra planuojamos dvi meno parodos. P. I.

Januškis ir Algis Rukšėnas. Šiame vakare studentų nuotai-ka buvo nepaprastai gera. Orkestras vos terado progos groti. Vos tik spėjo studentai įeiti į salę, jau prasidėjo dainos bei rateliai. Net muzikantai prisipažino, kad tokio linksmo jaunimo savo muzikinėje karjeroje dar nebuvo matę.

Šeštadienį popiet studentai vėl susirinko išklausti labai įdomių paskaitų. Mr. R. Cullen sužavėjo visus su savo tema: "The Place of the Ethnic Group in Today's Society". Vėliau sekė aktuali prof. dr. Juozo Ereto paskaita "Lietuviai studentas ir tremtis".

Po visų paskaitų sekė Centro valdybos, Kontrolės komisijos ir Lituanus pranešimai. Kadangi pranešimai per ilgai užtruko, tai suvažiavimą teko uždaryti Centro valdybos kambaryje. Vakare vyko dar dramos rečitalis, kurį išpildė Nijolė Martinaitytė ir Jonas Kelečius. Vaidyba puiki. Kiek dar Detroito visuomenės atsilankė, tai visi vienbalsiai nutarė, kad šis rečitalis buvo be priekaištų. Po visų programų vėl šokiai. Jaunimas, pasilinksminęs naktį, anksti rytą išsiskirstė važiuoti į namus. Visi iškeliavo su viena mintim: iki pasimatymo penkio-liktime suvažiavime Clevelande! (krp.)

Kas gi gali pasakyti, kad mes neatidžiai klausomės paskaitų?

ASS 40 METŲ SUKAKTUVES

Lapkričio 1 d. Jaunimo centre Chicagos ASS skyrius iškilmingai atšventė Akademikų skautų 40 m. sukaktuves.

Minėjimas prasidėjo 12 v. tėvų jėzuitų koplyčioje šv. Mišiomis, kurias atnašavo ASS kapelionas kun. dr. J. Kubilius, SJ. Po pamaldų ASS vainikas buvo uždėtas ant Laisvės kovų paminklo, o fil. B. Kviklys priminė žuvusius ir mirusius ASS narius. Kapinėse gėlių puokštas buvo uždėtas ant Korp! Vytis garbės nario fil. Kęstučio Kasponio ir prof. Stepono Kolupailos kapo.

4 v. v. įvyko uždara ASS su-eiga. Sueigą pravedė skyriaus pirmininkas fil. E. Vilkas. Senj. R. Karaliūnas ir t. n. D. Kriščiūnaitė pravedė pasizadėjimų apeigas. Penki Korp! Vytis junjorai - Kęstutis Dailidė, Saulius Lisauskas, Petras Nalys ir Leopold von Braun ir aštuonios ASD kandidatės - Violeta Briedytė, Nijolė Leiputė, Regina Macnorūtė, Irena Sabaliūnaitė, Irena Savickaitė, Dalia Šimkutė, Birutė Šlajutė ir Regina Tal-

lat - Kelpšaitė davė tikrųjų narių pasizadėjimus ir gavo spalvas, kurias uždėjo fil. S. Girdauskienė ir fil. V. Statkus. Baigė studijas ir užskaityti filisteriais šešios narės ir du nariai, tarp jų plačiai žinoma dai-

LSS CV sekretorė Jūra Gailušytė

ir jautriai pravedė fil. B. Jameikienė. Programą išpūdingai išpildė violončelistas Petras Armonas, pagrodamas Haendelio G-moll sonatas I ir II dalis ir Godardo "Lopšinę", o solistė Nerija Linkevičiūtė padainavo Budriūno "Mano protėvių žemė" ir du Gailevičiaus kūrinius: "Oi laukiau, laukiau" ir "Kla-jūną", taipgi ariją iš Weberio operos "Der Freischuetz", akompanuojant Algium Šimkui.

Po meninės dalies buvo vaišės, kurias šeimyniškai tvarkė akademikės skautės. Vaisių metu buvo sveikintą ASS raštu ir žodžiu įvairių organizacijų ir asmenų. Vaisėms pasibaigus, prasidėjo šokiai ir šventė už-

Diskusijų metu G. Gedvila iškelia klausimą...

Visokiose aplinkybėse susirūpinę savo pareigomis: kairėje - LSS pirm. Algis Zaparackas, dešinėje - CV išdūninkas - A. Alantas. Visos LSS suvažiavimo nutraukos R. Griškello

lininkė B. Jameikienė ir v. s. B. Juodelis. T. n. Dana Kriščiūnaitė pristatė ASD Chicagos skyriaus naują valdybą: Danguolė Markutė - pirmininkė, Silvija Pikelytė - sekretorė, Aušra Druskytė - išdūninkė. Sueiga pasibaigė, sveikinant naujai pakeltuosius.

Iškilmingas posėdis - akademija įvyko Jaunimo centro didžiojoje salėje. Posėdį pravedė fil. E. Vilkas, pakviesdamas į garbės prezidiumą kun. J. Kubilių - ASS vyr. dvasios vadovą, fil. J. Dainauską - FSS steigėją, prof. S. Dirmantą - Profesorijų s-gos p-ka, p. P. Gudą - Korp! Vytis mecenatą, J. Jasaitį - JAV LB pirm., v. s. J. Juodelį - LSS vyr. skautininką, fil. K. Palčiauską - LSS tarybos p-jos vicepirm. ir v. c. O. Zailskienę - LSS vyr. skautininkę. Pagrindinis minėjimo kalbėtojas buvo fil. K. Palčiauskas. Trumpai pakalbėjo ir fil. J. Dainauskas, Fil. B. Kviklys pristatė p. P. Gudą, dr. Vy-dūno studentų šalpos fondo pirmąjį mecenatą, kuriam fondo direktorius fil. A. Vengrys įteikė garbės diplomą. Pranas Gudas buvo visų nuoširdžiai ovacijomis sutiktas ir įdomiais žodžiais padėkojo už tokį įvertinimą.

Posėdžiui pasibaigus, prasidėjo meninė dalis, kurią gražiai

sibaigė, palikdama visus dalyvius geroje nuotaikoje ir pasiryžime dar daug tokių šios organizacijos švenčių pašvęsti.

Silvija Pikelytė

D. Sadūnaitė - Sealey

ZIEMA

Dideli paukščiai Vaikšto Didelį tyloje. Juodi raiziniai Sniego pilnatvė. Vaikšto ir lesa Diendarž - Didelį tyloje. Tiek mažai reikalauju Iš gyvenimo. Viena, užmarštin nuskendusj Popietį - Nepajusti Laiko sunkumo.

KRIAUSIŲ SIETYNŪOSE IR SLYVŲ

Kriausių sietynuose - ir slyvų tvaska akis - Sniegena. Einam! Kur? - sako čižyla. Vėjas skliaučia šakas. Sliugia mėnuo lapjon. - Sugausime dieną sietynuose - kriausių ir slyvų.